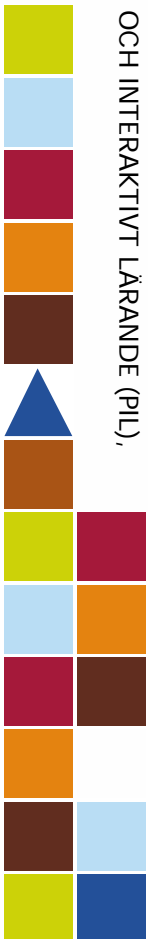

Alternativa undervisnings- former vid Göteborgs universitet

Lars Pareto och Zana Leric

PEDAGOGISK UTVECKLING OCH INTERAKTIVT LÄRANDE (PIL),
GÖTEBORGS UNIVERSITET
PIL-RAPPORT 2011:03

GÖTEBORGS UNIVERSITET

GÖTEBORGS UNIVERSITET,
PEDAGOGISK UTVECKLING OCH INTERAKTIVT LÄRANDE (PIL).

PIL-RAPPORT 2011:03

Alternativa undervisnings- former vid Göteborgs universitet

Lars Pareto och Zana Leric

<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/>

PIL-rapport: 2011:03

Utgivningsdatum: 2011-06-15

Titel: Alternativa undervisningsformer vid Göteborgs universitet

Författare: Lars Pareto och Zana Leric

Utgivare: Göteborgs universitet, Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL), Västra hamngatan 25, Box 300, SE 405 30 Göteborg

<http://www.pil.gu.se/rapporter> + <http://hdl.handle.net/2077/25863>

Innehåll

Sammanfattning	
Inledning	8
Bakgrund till studien	10
Undersökningsmetod	11
Datakällor	11
Analys	11
Kvalitativ analys	11
Statistik	12
Validering	13
Resultat	13
Taxonomi för alternativa undervisningsformer.....	13
Alternativa undervisningsmetoder	14
Arbetsintegrerat lärande (AIL).....	15
Problem – Fall – Projektorienterad undervisning	16
Distansundervisning – Nätburen undervisning	17
Alternativa undervisningsaktiviteter	17
Alternativa undervisningsresurser	18
IKT resurser	19
Lokalresurser	20
Kompetensresurser	20
Användning av alternativa undervisningsmetoder vid Göteborgs universitet .	21
Alternativa undervisningsmetoder vid Handelshögskolan	22
Alternativa undervisningsmetoder vid Humanistiska fakulteten.....	23
Alternativa undervisningsmetoder vid IT fakulteten.....	24
Alternativa undervisningsmetoder vid Konstnärliga fakulteten	25
Alternativa undervisningsmetoder vid Lärarutbildningsnämnden.....	26
Alternativa undervisningsmetoder vid Naturvetenskapliga fakulteten	27
Alternativa undervisningsmetoder vid Sahlgrenska akademien.....	28
Alternativa undervisningsmetoder vid Samhällsvetenskapliga fakulteten ...	29
Alternativa undervisningsmetoder vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten	30
Kunskapsbas för undervisningsformer (KUF)	31
Kunskapsbasens organisering	31
Datakällorna	31

Utbildningsprogrammen	32
Undervisningsformstaxonomi.....	32
Kodningen	33
Sökfrågorna	33
Grafiska modeller.....	34
Kunskapsbasens tillgänglighet	35
Diskussion.....	35
Reflektioner.....	35
Framtida utvidgningar	36
Sammanfattning och slutsatser	36
Slutord	37
Referenser	38
Bilaga 1. Analyserade program på grund- och avancerad nivå vid Göteborgs universitet	1
Program på grundnivå	1
Program på avancerad nivå.....	4
Bilaga 2. Analyserade program organiserade efter fakultet vid Göteborgs universitet	1
Handelshögskolans program	1
Humanistiska fakultetens program	1
IT fakultetens program	1
Konstnärliga fakultetens program.....	2
Lärovetenskapliga fakultetens program	2
Naturvetenskapliga fakultetens program.....	3
Sahlgrenska akademins program	4
Samhällsvetenskapliga fakultetens program.....	5
Utbildningsvetenskapliga fakultetens program.....	6
Bilaga 3. Program vid Göteborgs universitet som använder alternativa undervisningsformer	1
Program vid Handelshögskolan som använder alternativa undervisningsformer	1
Program vid Humanistisk fakultet som använder alternativa undervisningsformer	2
Program vid IT fakulteten som använder alternativa undervisningsformer ...	3
Program vid Konstnärliga fakulteten som använder alternativa undervisningsformer	4
Program vid Lärovetenskapliga fakulteten som använder alternativa undervisningsformer	5

Program vid Naturvetenskapliga fakulteten som använder alternativa undervisningsformer	6
Program vid Sahlgrenska akademien som använder alternativa undervisningsformer	7
Program vid Samhällsvetenskapliga fakulteten som använder alternativa undervisningsformer	8
Program vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten som använder alternativa undervisningsformer	9

Sammanfattning

På Göteborgs universitet används en mångfald av s.k. alternativa undervisningsformer såsom verksamhetsförlagd utbildning, utbildning av yrkesverksamma, problembaserat lärande, projektundervisning, arbetsintegrerat lärande, och andra former som i grunden skiljer sig från traditionell sals- seminarie- och labb-undervisning. Kännedom om dessa förekomster finns i dagsläget hos enskilda lärare, program, och i bästa fall fakultetsorgan, medan en lärosättesgemensam lägesbild över användningen av alternativa undervisningsformer saknats. Rapporten ger en sådan lägesbild baserad på information på universitetets webb, och intervjuer med utbildningsansvariga på universitetets fakulteter. Rapporten beskriver också en metod för att skapa och underhålla sådana lägesbilder, och ger förslag på hur undervisningsformsinventeringsarbete vid Göteborgs universitet skulle kunna organiseras. Rapportens huvudsakliga resultat är en förteckning över 36 alternativa undervisningsmetoder som används på lärosätet, och en översikt över vilka av dessa som används på 206 kandidat och masterprogram. Rapportens avsedda användningsområden är ökat *erfarenhetsutbyte* mellan lärare och utbildningsledare som redan använder alternativa undervisningsformer, *inspiration* till ökad användning av alternativa undervisningsformer, och *underlag* för strategiskt arbete kring vidareutveckling av alternativa undervisningsformer vid Göteborgs universitet.

Nyckelord

Alternativa undervisningsformer, pedagogisk utveckling, högskolepedagogik

Inledning

Synen på vilka kunskaper ett universitet skall ge sina studenter, individens förväntningar, samhällets kompetensbehov, och universitetens förutsättningar är varierande faktorer som orsakar ett ständigt behov av förändringar av undervisningsformerna vid ett universitet. Vad som var ändamålsenliga och kostnadseffektiva undervisningsformer på 1980 talet är, i många sammanhang, former som är dåligt anpassade till undervisningssituationerna idag. Ett universitet som vill behålla sin ställning på en global och konkurrensutsatt utbildningsmarknad - med en ekonomi i balans - måste kontinuerligt anpassa sina undervisningsformer till sin omvärld.

Pedagogiska förändringsarbeten på etablerade lärosäten är dock tungrodda. Konflikter mellan nya och gamla ideal, mellan intentioner och regelverk, och mellan obekanta och invanda arbetssätt, orsakar friktion och regression: nödvändiga lokal- och utrustningsbehov tillgodoses inte, så initiativ fallerar och läggs ned; framgångsrika pilotprojekt utvärderas efter gamla måttstockar, och läggs ned; förändrade kompetensprofiler och roller för lärare hanteras inte av organisationen, och leder till ökade kostnader eller sjunkande kvalitet, varpå det nya och obekanta återfaller till det normala.

Syftet med den här rapporten är att underlätta för utbildningsansvariga -lärare, programledare, studierektorer, prefekter och andra - att utveckla undervisningen på sina utbildningar i riktning mot beprövade, alternativa former för undervisning - former som kan vara nya och obekanta inom den egna verksamheten, men som är välförstådda och framgångsrikt tillämpade i andra sammanhang. För detta ändamål är följande definition av *alternativ undervisningsform* (AUF) användbar:

En alternativ undervisningsform (i sammanhanget X) skiljer sig i väsentliga drag från dominerande undervisningsformer (i sammanhanget X) med avseende på organisatoriska, tidsmässiga, eller fysiska faktorer.

En alternativ undervisningsform har, med denna definition, inte något annat särskilt kännetecken än att den skiljer sig från det som redan görs i ett visst sammanhang. I sammanhanget Göteborgs universitet, där undervisningen idag domineras av salsföreläsningar, seminarier, övningar, och laborationer, innefattar begreppet AUF (med vår definition) verksamhetsförlagd utbildning, distansundervisning, problembaserat lärande, och - som vi skall se - ett 30 tal andra undervisningsformer. På fakultets (och ibland också utbildningsnivå) är sammanhang och praxis olikartade och därmed också synen på vad som är alternativt.

Begreppet undervisningsform används, vid pedagogiskt förändringsarbete, ofta i vid bemärkelse, som ett samlingsnamn för ett flertal närbesläktade begrepp: *undervisningsaktiviteter* (äv. undervisningsformer) som avser de konkreta läraktiviteter som undervisningen består av; *undervisningsmetoder* som avser de sätt på vilka läraktiviteterna arrangeras i tid och rum, och hur lärare, studenter, och andra interagerar i och omkring dessa aktiviteter; *undervisningsprinciper* (eng. teaching philosophy) som avser de, ofta teoretiskt eller empiriskt för-

ankrade, ideal och synsätt som ligger till grund för undervisningens aktiviteter och deras arrangemang; *undervisningsresurser* (eng. teaching resources) som avser de fysiska-, digitala-, lokalmässiga-, eller kunskapsmässiga resurser som stöder, eller krävs, för läraktiviteterna.

Begreppet alternativ undervisningsform, som det vanligen används, innefattar alternativitet inom alla dessa företeelser. I vissa sammanhang avses ett ökat inslag av digitala resurser; i andra undervisningsmetoder bättre anpassade för nya studentgrupper; i ytterligare andra undervisningsaktiviteter för ett fördjupat lärande.

De huvudsakliga frågeställningarna i denna studie är

- Vilka alternativa undervisningsformer (i vid bemärkelse) används på Göteborgs universitet?
- Vilka utbildningsprogram använder dessa alternativa undervisningsformer?

Studiens ansats är att skapa en lägesbild kring dessa frågeställningar genom *kvantitativ analys av befintliga datakällor*, utan storskalig datainsamling via enkäter. (Enkätundersökningar i stora organisationer är ofta kostsamma och tidsödande, och svarsfrekvensen ofta låg.) Vi har, med denna ansats, identifierat 36 alternativa undervisningsformer, som används på universitetet, och kartlagt användningen av dessa på lärosätets samtliga 9 fakulteter och deras utbildningsprogram (totalt 206 program inkl. inriktningar).

En utmaning förknippad med denna ansats är den underliggande datavolymen. Göteborgs universitet har >150 utbildningsprogram, >2500 kurser, och >3000 lärare (innefattande lärare, forskare, doktorander, och professorer). En person som arbetade heltid under 1 år, utan andra arbetsuppgifter, skulle ägna högst 30 minuter per kurs, vilket i många fall inte ens räcker för att få fatt i kursansvarig – än mindre för datainsamling och analys. Vi har hanterat denna utmaning genom att avgränsa analysen till programbeskrivningar, d.v.s., genom att abstrahera det abstraherade. Med denna avgränsning blir antalet datakällor hanterbart, men till priset att AUF-användningen på program med summariska programbeskrivningar förbises, och därmed att översikten blir ofullständig.

Vår strategi har varit att skapa lägesbilden inkrementellt, och i dialog med fakulteterna, genom följande steg:

1. skapa en initial lägesbild utifrån programbeskrivningar;
2. validera lägesbilden mot fakulteterna;
3. komplettera med datakällor kring förbisedd AUF-användning, och uppdatera lägesbilden;
4. iterera 2-4 tills bilden stabiliserats.

De datakällor som utgör underlag för denna rapport är utbildnings-beskrivningar på universitetets webb, intervjuer med utbildningsansvariga på fakulteterna, och resultat från tidigare pedagogiska projekt. (Fler datakällor har samlats in, men ännu inte analyserats.)

Erfarenheterna från undersökningen har också lett oss till följande frågeställningar:

- Hur kan kunskapsinsamling kring undervisningsformer på stora, decentraliserade universitet organiseras, utan väsentligt ökad administration?

- Hur kan en gemensam kunskapsbas (eng. knowledge base) för alternativa undervisningsformer organiseras?

Rapporten föreslår en distribuerad, informell organisation, där utbildningsansvariga på fakulteterna ges möjlighet att ta fritt ta del av, komplettera, och utveckla en distribuerad, gemensam elektronisk kunskapsbas utifrån fakulteternas egna behov. (En delad kunskapsbaser av detta slag utgör exempel på ett *boundary object* - en vanlig form för kunskapsdelning i informationsintensiva organisationer, se t.ex. Akkermans beskrivning (Akkerman & Bakker, 2011).)

Rapporten beskriver också den specifika kunskapsbas som utvecklats i studien. Kunskapsbasen innehåller *taxonomi* för alternativa undervisningsformer på Göteborgs universitet, *datakällor* för lärosätets samtliga utbildningsprogram som använder AUF: er, och kodningar av dessa datakällor med avseende på förekomster av AUF:er. Kunskapsbasen innehåller också stöd för *sökningar*, *rapportgenereringar*, och *statistik*. Kunskapsbasen är implementerad i Nvivo (en programvara för kvalitativ dataanalys tillgänglig för samtliga universitets anställda), och tillgänglig som digital resurs.

Rapporten har följande upplägg. Studiens organisatoriska bakgrunds beskrivs, varefter vi ger en översikt av undersökningsmetoden, en presentation av undersökningens resultat, och en presentation av kunskapsbasen och dess organisering och tillgänglighet. Rapporten avslutas med reflektioner kring utmaningarna med kartläggningar i stora, heterogena, starkt decentraliserade organisationer, som Göteborgs universitet, och ger förslag på hur studien kan tas vidare.

Bakgrund till studien

PIL har i uppdrag att “medverka i universitetets kvalitetsarbete i syfte att stärka den högskole-pedagogiska kompetensen och förmågan att variera undervisningsformerna”. Uppdraget är förankrat i målsättningen i universitetets strategiska plan (2007-2010) att “Förnya Pedagogiken” genom att “öka inslaget av alternativa undervisningsformer inom kurser och program”.

I linje med detta uppdrag genomförde pil HT 2010 projektet “Varierande Undervisningsformer” (2010-06-01--2011-01-15). Projektets frågeställning var *vilka organisatoriska hinder de som använder, använt, eller vill använda en alternativ undervisningsform på GU upplever*. Projektet resulterat i en kunskapsbas med ramfaktorer upplevda av lärare (Leric & Pareto, 2011), och en initial lägesbild av användningen av alternativa undervisningsformer på universitetets grundutbildningar. Resultaten kommunicerades till flera intressenter på PIL (chef, ledningsgrupp, fakultetsrepresentanter) med positiv respons, men också påpekande om ofullständighet.

I en andra iteration utökades datakällorna: masterprogrammen analyserades, resultaten valideras mot fakultetsrepresentanter, och fler undervisningsformer identifierades. I en tredje iteration utvecklades taxonomin - utifrån feedback från pedagoger på ”GU online” 2011-05-04 -för att bättre skilja på metod och resurs; stödet för delning av kunskapsbasen

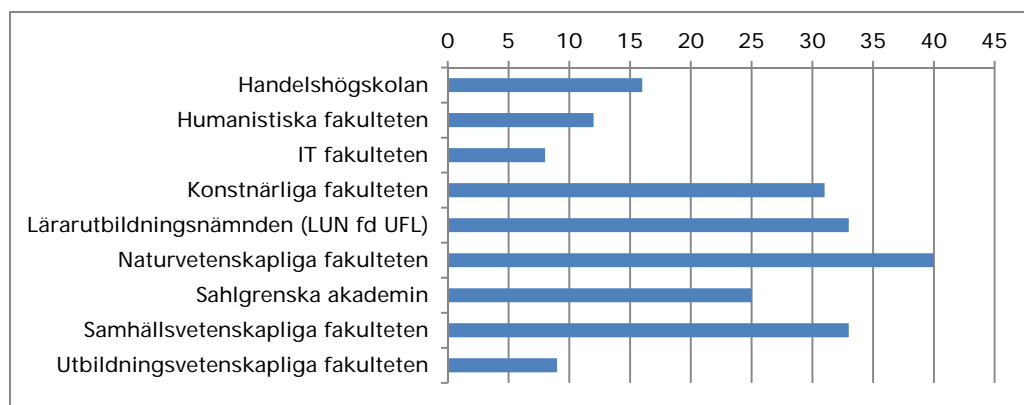
och automatiserad rapportgenerering utökades. Det som framställs i denna rapport är resultatet av dessa tre iterationer.

Undersökningsmetod

Undersökningen baseras på induktiv kodning och kategorisering av befintlig utbildnings beskrivningar på universitetets webb, intervjuer med utbildningsansvariga, och rapporter från pedagogiska projekt. Förteckningar lärosätets utbildningsprogram har systematiskt gått igenom, och information om varje program samlats in från varje fakultets webb. Information om enskilda kurser har (på grund av datavolymen) inte samlats in. Istället har programbeskrivningarna kompletterats med intervjuer med utbildningsansvariga på respektive fakultet.

Datakällor

Figur 1 ger en översikt av antalet utbildningsprogram som analyserats: 16 program på Handelshögskolan, etc. Som program har vi räknat grundutbildningsprogram, masterprogram, och specialiseringar inom sådana program ”av programkaraktär. Exempelvis har LUN en lärarutbildning på 330 hp, med 36 vitt skilda inriktningar. Fullständiga förteckningar över utbildningsprogrammen på grund- och avancerad nivå, inklusive länkar till de beskrivningar som analyserats ges i bilaga 1. En förteckning över de analyserade utbildningarna, organiserade efter fakultet, ges i bilaga 2. Då utbildningsbeskrivarna beskrev användning av IKT i liten omfattning utökades datakällorna med underlag från ett tidigare (Saalman, 2008) och ett pågående pedagogiskt projekt (Lundin, 2010) på detta tema.

Figur 1. Antal analyserade program på de olika fakulteterna

Analys

Kvalitativ analys

Kodning av datakällorna gjordes induktivt. Nyckelord som indikerar en AUF, t.ex., Studiebesök, VFU, eller Offentlig uppvisning, kodades som sådana. Närliggande koder organiserades i en taxonomi: koder med identisk innebörd slogs samman, medan närliggande

koder med distinkta skillnader med avseende på organisatoriska, tidsmässiga, eller fysiska faktorer hölls isär. För presentationsändamål organiserades taxonomiträdet som en modell (i form av en graf). I projektets senare faser användes, vid kodningen, också nyckelords-sökning, t.ex., för undervisningsformen *offentlig uppvisning* användes nyckelorden *offentlig, publik, öppen, föreställning, utställning, recitation* och *uppläsning* för automatiserad sökning efter förekomster av denna undervisningsform.

Utmaningar i det kvalitativa analysarbetet har varit (1) att särskilja undervisningsformer vars realiseringar överlappar varandra, (2) att särskilja undervisningsmetoder, undervisningsformer, och undervisningstekniker, (3) att särskilja alternativa undervisningsformer från traditionella, (4) att hitta en användbar granularitet för kategorisystemet, så att det å ena sidan blir hanterligt i undersökningssammanhang, men å andra sidan inte består av vaga begrepp. Vi har hanterat dessa utmaningar genom följande val:

- 1) Vi har skilt på undervisningsformer endast i den mån skillnaderna (med avseende på organisatoriska-, rums- eller tidsmässiga faktorer) väsentligen påverkar möjligheterna att implementera formerna.
- 2) Vi har skilt på *undervisningsmetoder* med en tydlig pedagogisk grundsyn (oftast också teoribildning och empiri), allmänt användbara *undervisningsaktiviteter* av tillvalskarakter, och undervisningsformer som innefattar en rad konkreta val med avseende på undervisningsaktiviteter och undervisningsresurser inom en undervisningsmetod.
- 3) Vi har utelämnat *utrustningsbaserade, ämnesspecifika undervisningstekniker* för laborativ undervisning, då undervisningsformen (laboration) i sig inte är ny, och då utrustningsspecifika pedagogiska situationer inte kan anses överförbara till andra sammanhang på universitetet. Vi har inte räknat examensarbetsmoment som AUF (trots att dessa ofta är innefattar typiska AUF moment) då examensarbetsformen är väletablerad snarare än alternativ.
- 4) Vi har avgränsat taxonomin till ”levande” undervisningsformer på Göteborgs universitet. En holistisk taxonomi skulle i praktiken avspeglade pedagogikens historia och försvåra datainsamlingen utan tjäna undersökningens ändamål (som är att ge en lägesbild av vilka AUF:er som används på Göteborgs universitet). Vi har av liknade orsaker begränsat taxonomin till det alternativa, och utelämnat det etablerade.

Statistik

Statistik över förekomster av AUF:er på varje fakultet gjordes med automatiserade sökningar: för varje AUF räknades antal utbildningsprogram kodade med denna AUF. Statistiken ger således en nedre gräns för antal förekomster av en AUF, eftersom datakällorna inte är fullständiga med avseende på faktiska förekomster, och eftersom en förekomst kan ha förbisetts vid kodningen.

En utmaning i statistikarbetet har varit att hitta ett användbart mått på användningsgrad av en viss AUF. Önskvärda mått vore antalet studenter, eller total poängproduktion på kurser som använder AUF, eller antalet kurser. Dessa mått skulle dock kräva omfattande

datainsamling, urval, och analys av enskilda kurser. Ett enklare mått -det som använts i studien -är antalet utbildningsprogram som använder en viss AUF. Detta mått har ett flertal brister (variationer i studentantal bland programmen, olika omfattningar av användning på olika program), men är tillräckligt för att skapa en översikt av AUF-användningen på fakulteterna, och på lärosätet i stort.

Validering

Översikterna validerades genom informanter på respektive fakultet. Informanterna valdes utifrån rekommendationer av ledamöter i PIL:s styrgrupp, där urvalskriterium var ”en god överblick över undervisningen på fakulteten”. Valideringen bestod i vissa fall av en genomgång av statistiken där informanten pekade ut utbildningsprogram som saknades i statistiken; i två fall genomförde informanterna egna undersökningar på fakulteten. På tre fakulteter kunde ingen tillfrågad ställa upp. Resultatet av datainsamlingen i valideringsfasen framgår av tabell 1.

Tabell 1. Valideringens omfattning för respektive fakultet

Fakultet	Intervju	Lokal undersökning
Handelshögskolan	x	
Humanistiska fakulteten		x
IT fakulteten	x	
Konstnärliga fakulteten		
Läro- och utbildningsnämnden (LUN f.d. UFL)		
Naturvetenskapliga fakulteten		
Sahlgrenska akademien	x	x
Samhällsvetenskapliga fakulteten	x	
Utbildningsvetenskapliga fakulteten		

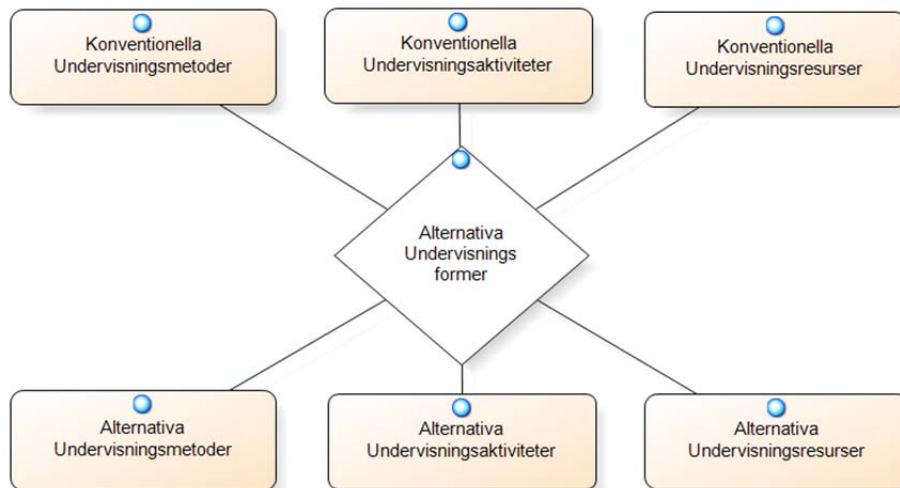
De datakällor som valideringsaktiviteten resulterade i tillfördes kunskapsbasen och kodades, varefter statistiken uppdaterades.

Resultat

Taxonomi för alternativa undervisningsformer

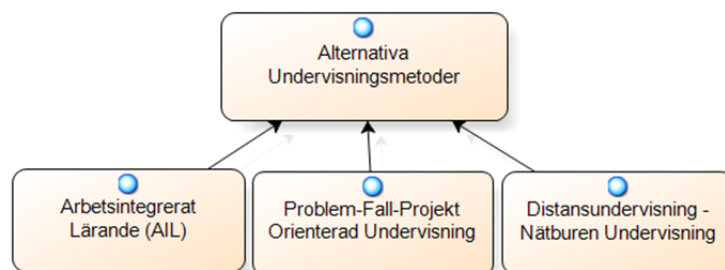
De huvudkategorier som framträtt vid den kvalitativa analysen framgår av figur 2. En *undervisningsform* innefattar en *undervisningsmetod* (som kan vara konventionell eller alternativ) och en mängd *undervisningsaktiviteter* och *undervisningsresurser* (som också de kan vara konventionella eller alternativa). Vi talar om en *alternativ undervisningsform* när antingen metod, någon aktivitet, eller någon resurs är alternativ. Implementeringar av alternativa undervis-

ningsformer är i praktiken ofta hybrider med inslag av såväl konventionella som alternativa metoder, aktiviteter, och resurser. Kategorin undervisningsmetod innefattar inte bara konkreta metoder, utan också undervisningsprinciper. Kategorierna beskrivs i följande avsnitt.

Figur 2. Alternativa undervisningsformer som hybrider mellan konventionella och alternativa undervisnings- metoder, -aktiviteter, och -resurser.

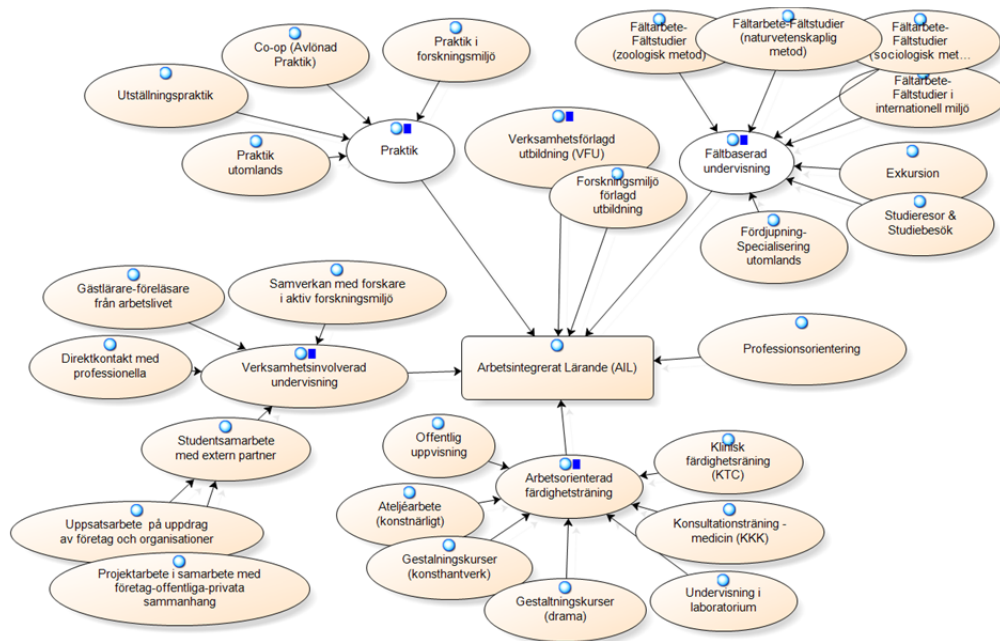
Alternativa undervisningsmetoder

Figur 3. Huvudteman för alternativitet på Göteborgs universitet

Tre huvudteman för alternativitet har utkristalliserat sig i analysen: *omvärldsorientering* (arbetsintegrerat lärande, AIL), *problemorientering* (problem-fall-projektbaserat lärande), och tids- och rums-mässig *distansering* (distansundervisning, nätburen undervisning). Inom varje tema innefattar ett flertal ansatser.

Arbetsintegrerat lärande (AIL)

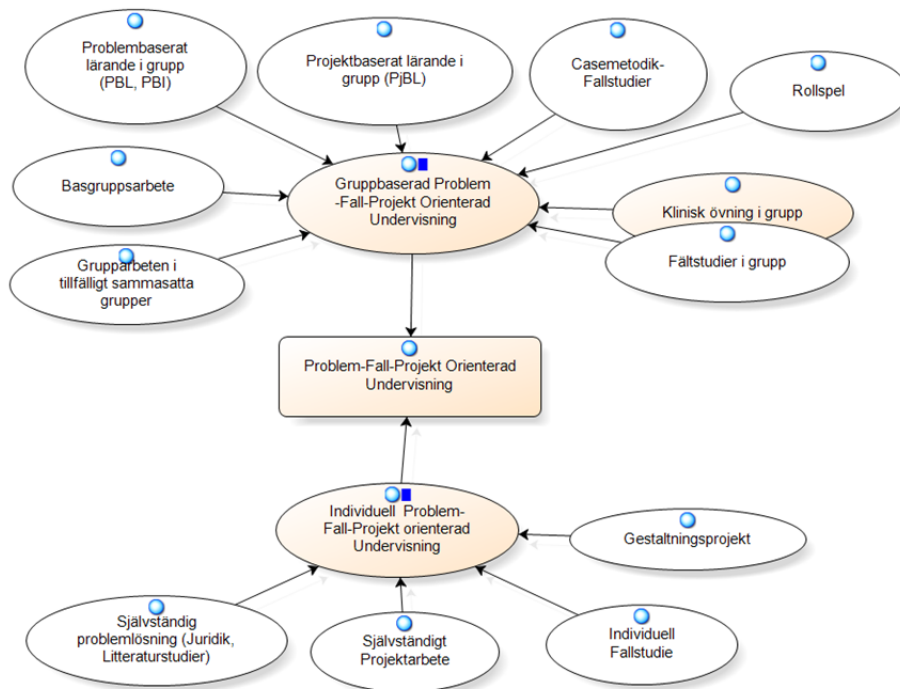

Figur 4. Former av arbetsintegrerat lärande (AIL) vid Göteborgs universitet

Arbetsintegrerat lärande (AIL) (eng. *work integrated learning*) har länge utgjort en väsentlig del av yrkesinriktade akademiska utbildningar, som läkar-, lärar- och psykolog- utbildningar. Syftet är att förbereda studenterna för yrkeslivet genom att sammanföra teori och praktik på ett sätt som konventionella akademiska metoder inte förmår (Milne, 2007). Den svagaste formen av AIL är professionsorientering där utbildningen har en tydlig yrkesförberedande profil, men där verksamhetskontakten är begränsad. Den starkaste formen är den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) där studenterna gör en del av sin organiserade utbildning i en verksamhet och där både universitetet och verksamheten är ansvariga för utbildningens organisering och genomförande. Däremellan finns ett flertal former: *praktik* där studenter provar på yrket, men utan organiserad utbildning, och utan examination och poäng; *arbetsorienterad färdighetsträning* där yrkesrelevanta färdigheter tränas i en artificiell, men verksamhetsinspirerad högskole miljö; *verksamhetsinvolverad undervisning* där yrkesverksamma deltar i undervisningens genomförande; *fältbaserad undervisning* där studenten undersöker miljöer utanför högskolan, eller objekt i dessa miljöer, under förhållanden som liknar en framtida yrkesutövning.

Dessa huvudformer av AIL har i sin tur etablerade underformer, vars kännetecken vi inte skall gå in på i detalj, men som många har långa traditioner inom flera discipliner.

Problem – Fall – Projektorienterad undervisning

Figur 5. Problem- Fall- och Projektbaserad undervisning vid Göteborgs universitet

Gemensamt för *Problem- Fall- och Projektorienterade* undervisningsformer (eng. problem-, case-, and project based learning) är deras problemorientering: ett fokus på en utmaning (ett problem, ett fall, en produkt) som studenterna själva skall ta sig an och där arbetet med problemet/fallen/produkten motiverar studenterna till djuplärande, samtidigt som deras metakognitiva förmågor utvecklas. Undervisningsformerna förknippas med gruppundervisning, men individuella varianter förekommer.

Kändast -och mest utforskad - är problembaserat lärande (PBL), även kallad problembaserad inläring (PBI), som idag har en omfattande teoribildning, se t.ex., Savery's introduktion (Savery, 2006). PBL förekommer i ett flertal varianter, där den detaljerade organisering, och inslagen av specifika undervisningsaktiviteter och undervisningsresurser varierar.

Besläktade, men förankrade i en annan tradition, är de projektbaserade undervisningsformerna (PjBL) (Blumenfeld & et al, 1991), med rötter i arkitekturutbildningarnas modellbyggande (Pettersen, 2008). Huvudskillnaden mellan problem och projektbaserat lärande är den förstnämndas lägger stor vikt vid gruppdiskussionen som medel för lärande, medan den senare lägger stor vikt vid *planering-, handling-, måluppfyllelse, och koordinering*, som medel för lärande. Även PjBL har varianter, och i praktiken överlappar PBL och PjBL varandra i såväl genomförande som teori.

Besläktad med PBL är också case-metoden, med ursprung Handelsrättsutbildning (Pettersen, 2008). Casemetoden utmärker sig av en större grad av lärarstyrning och salsundervisning än PBL, men sammanfaller i flera avseenden med PBL.

Basgruppsarbete och grupparbete i tillfälligt sammansatta grupper kan ses som två förenklade varianter av PBL, som i gengäld är enklare att implementera. Undervisningsformerna är vanliga inom lärarutbildning och humaniora.

Rollspel (eng. role play) (Maley, 1987) är en fallbaserade undervisningsform, med rötter inom socialpsykologisk forskning (Yardley-Matwiejczuk, 1997), där ett fall simuleras under teaterliknande former. Rollspel kring domstolsfall är vanliga inom Juridikutbildningen.

Utöver dessa grundformer finns, på Göteborgs universitet ett flertal *grupp-baserade* hybrider: fältstudie i grupp, klinisk övning i grupp; *individuella varianter* av PBL, PjBL, och fallbaserad undervisning.

Distansundervisning – Nätburen undervisning

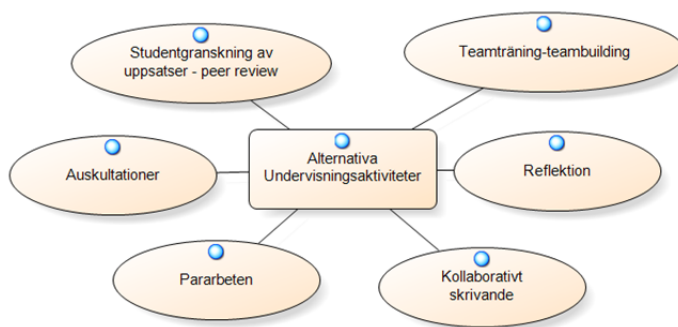
Distansundervisning har en lång tradition (jfr brevkurser), men avser i dag huvudsakligen internet-baserat lärande och internetbaserad kommunikation via kursportaler, sociala media, och liknande resurser. Formen förekommer i s.k. *distanskurser* inom de flesta discipliner. I våra datakällor framträder inte några tydliga underkategorier till denna undervisningsmetod på universitetet, och inte några tydliga undervisningsprinciper, mer än att läraaktiviteterna sker på distans (vilket i någon bemärkelse är ett ramvillkor snarare än en metod). En kort litteratursökning på temat antyder att området, i dagsläget, är starkt teknik- möjlighets- och erfarenhetsdrivet, och att den didaktiska forskningen, inom distansundervisning, ännu inte hunnit i kapp praktiken.

Alternativa undervisningsaktiviteter

Gränsen mellan å ena sida undervisningsmetoder och deras undermetoder och å andra sidan undervisningsaktiviteter är flytande: vad som ur en synvinkel kan ses om en undervisningsmetod, kan ur en annan synvinkel ses som en fristående aktivitet, t.ex., studiebesök och rollspel.

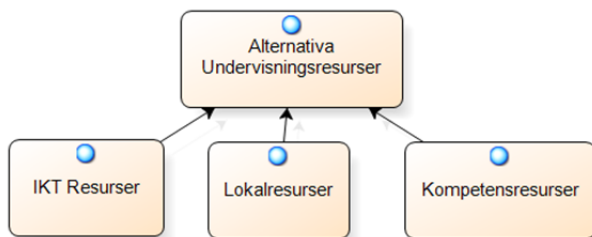
I vår analys framträder dock en rad alternativa undervisningsaktiviteter som står för sig själva, utan uppenbar hemvist inom en specifik metod (se figur 6 nedan): *teamträning* (eng. *teambuilding*) som är användbar för att snabba på grupprocesser, eller för att överkomma grupp-konflikter i samtliga gruppundervisningssammanhang; *reflektion* (Schön, 1987) där studenterna tränas i aktiv och systematisk reflektion över egna erfarenheter, ensam eller i grupp; *kollaborativt skrivande*, där två eller fler studenterna tillsammans skriver en gemensam uppsats eller projektrapport; pararbeten, som är en förenklad form av gruppundervisning, som är lättare att få att fungera, men som också mer resurskrävande och ofta ger ett mer begränsat lärande (i jämförelse med välfungerande grupp-baserat lärande); auskultationer där studenter, främst på professionsinriktade akademiska utbildningar, förtroligt värderar varandras yrkesmässiga praktiker, och kommer med förslag och konstruktiv kritik; *studentgranskning av uppsatser* (eng. *peer-review*) där studenterna bedömer och i vissa fall också ger indata till betygsättningen av andra studenters uppsatser och rapporter. Dessa aktiviteter har en alla en underliggande undervisningsprincip, men är alltför avgränsade för att utgöra metoder.

Observera att figur 6 bara räknar upp en delmängd av de alternativa undervisningsaktiviteter som förekommer på universitetet: med en alternativ undervisningsmetod följer normalt ett flertal alternativa undervisningsaktiviteter, t.ex., fallseminarier inom fallbaserad undervisning. Värdet av en sådan uppräknning i vårt sammanhang är dock, tveksamt, eftersom de är många och redan välbeskrivna i metodlitteraturen

Figur 6. Alternativa undervisningsaktiviteter utan särskild koppling till en metod

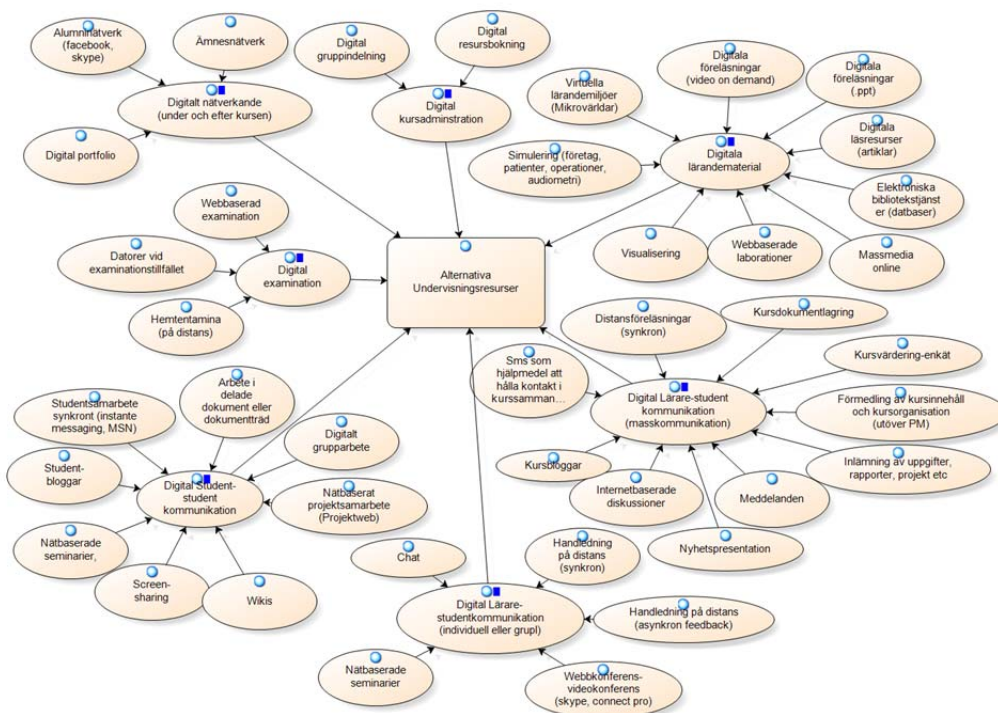
Alternativa undervisningsresurser

Figur 7. Huvudkategorier av alternativa undervisningsresurser

Alternativa undervisnings-metoder och -aktiviteter baseras i många fall på alternativa undervisningsresurser. Framträdande resurskategorier är *IKT resurser* (som är avgörande för distansundervisning, men också många problem-projekt- och fallbaserade undervisningsformer), *lokalresurser* (där särskilt grupp-baserade undervisningsformer har särskilda krav), och *kompetensresurser* (för samtliga undervisningsformers kompetensförsörjning).

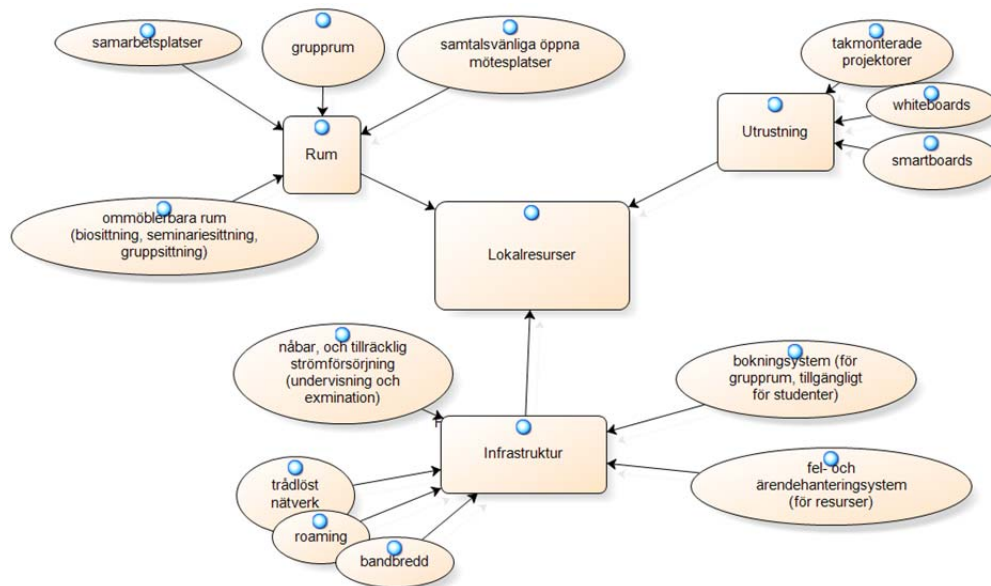
IKT resurser

Figur 8. Alternativa IKT resurser vid Göteborgs universitet

De IKT baserade undervisningsteknikerna på Göteborgs universitet kan delas in i sju huvudområden för IKT användning: *kursadministration*; *lärandematerial*; *lärare-klass kommunikation*; *lärare-individ/grupp kommunikation*; *student-student kommunikation*; *examination*; *nätverkande*. Underområden till dessa framgår av figur 8, och bör vara självförklarande. Flertalet av resurserna i figur 8 stöds av universitetets gemensamma lärplattform GUL; andra kan enkelt realiserats med internet-tjänster.

Lokalresurser

Figur 9. Alternativa lokalresurser vid Göteborgs universitet

Figur 9 visar alternativa lokalresurser som förekommer på universitetet i samband med alternativa (främst gruppbaseade) undervisningsformer.

På samtliga fakulteter förekommer dessutom speciellt utrustade undervisningslokaler: laboratorier (t.ex., språk-, kemi-, biomedicin-, biologi-, fysiometri-, visualiserings-, och fysik-laboratorier); instrumentinstallationer (mikroskop, analysmaskiner); datasalar; verkstäder; ateljéer; studios; mörkrum; musikövningsrum; provkök; och så vidare. Då flertalet av dessa undervisningsformer är starkt kopplade till de discipliner där de används (och inte är allmänt relevanta), har vi utelämnat dem i denna undersökning.

Kompetensresurser

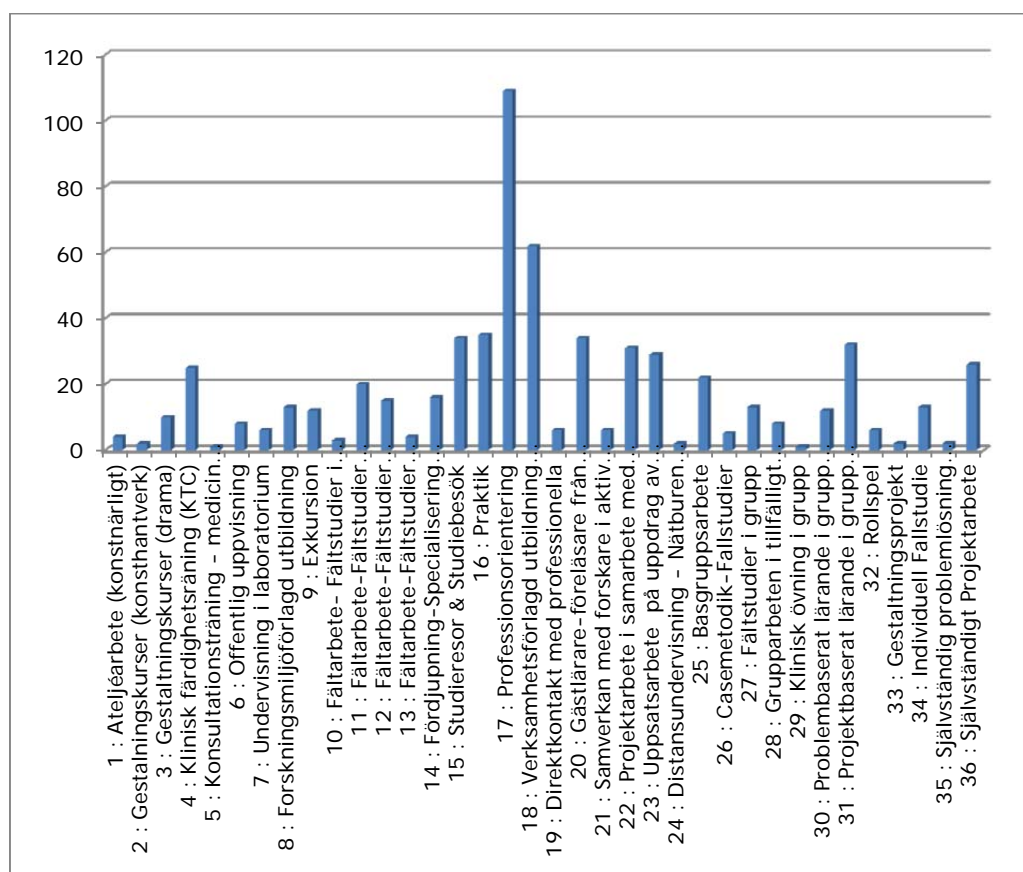
Varje enskild undervisningsmetod har sin praktik, som ofta är väldokumenterad, men alltför ofta okända bland lärare och undervisningsledare. Organiserade kompetensförsörjning med inriktning mot de alternativa undervisningsformerna en synnerligen viktig resurs vid pedagogiskt utvecklingsarbete.

Användning av alternativa undervisningsmetoder vid Göteborgs universitet

Vår översikt över användningen av alternativa undervisningsmetoder vid lärosätet framgår av diagrammet i figur 10. Observera att

- diagrammets volymmått är antalet programbeskrivningar som använder respektive en AUF,
- statistiken huvudsakligen avspeglar AUF-förekomster som framgår av programbeskrivningar på universitetets webb.

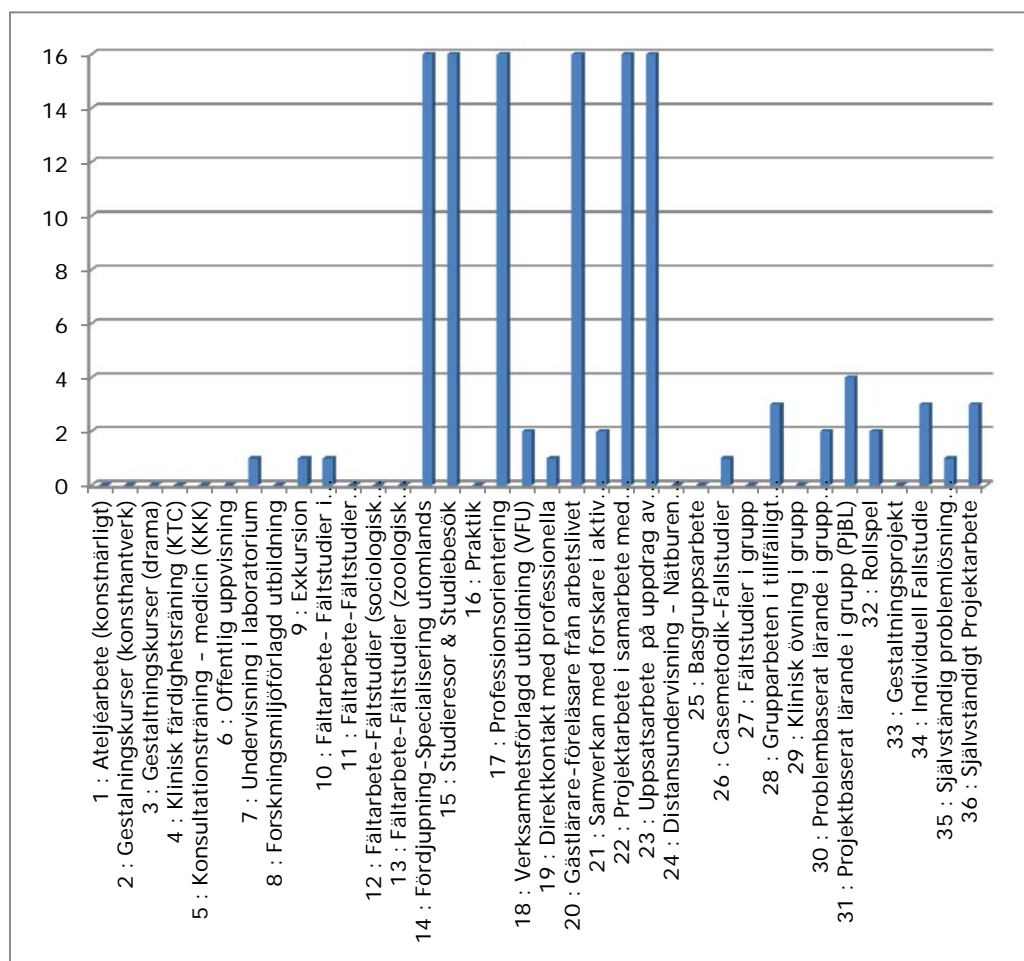
Statistiken visar *inte* hur många kurser som använder respektive metod, och heller inte antalet studenter som utbildas med undervisningsmetoden; den är heller inte fullständig. Däremot visar statistiken vilka specifika metoder som är kända och använda på lärosätet, och den ger en grov uppfattning om deras förekomster. Underlaget till statistiken, d.v.s., identifierade förekomster av AUF:er på programnivå ges i bilaga 3.

Figur 10. Alternativa undervisningsmetoder vid Göteborgs universitet

Vi ser att professionsinriktning är den vanligast förekommande undervisningsmetoden (som i detta fall är undervisningsprinciper), och därefter VFU, praktik, studieresor, gästlärare från näringslivet, och projektbaserat lärande - samtliga tydligt omvärldsorienterade. Av de totalt 206 utbildningsprogram vi analyserat är 98 (48 %) tydligt professionsorienterade, medan övriga är akademiskt disciplinärt orienterade (med vagare professionella mål-bilder). Överlag framstår Göteborgs universitet som utåtriktat universitet, med en sund variation i graden av professionsorientering över hela spektrumet - från akademiska yrkes-utbildningar till rent forskningsförberedande program - en mångfald som rimligen utgör en styrka.

Alternativa undervisningsmetoder vid Handelshögskolan

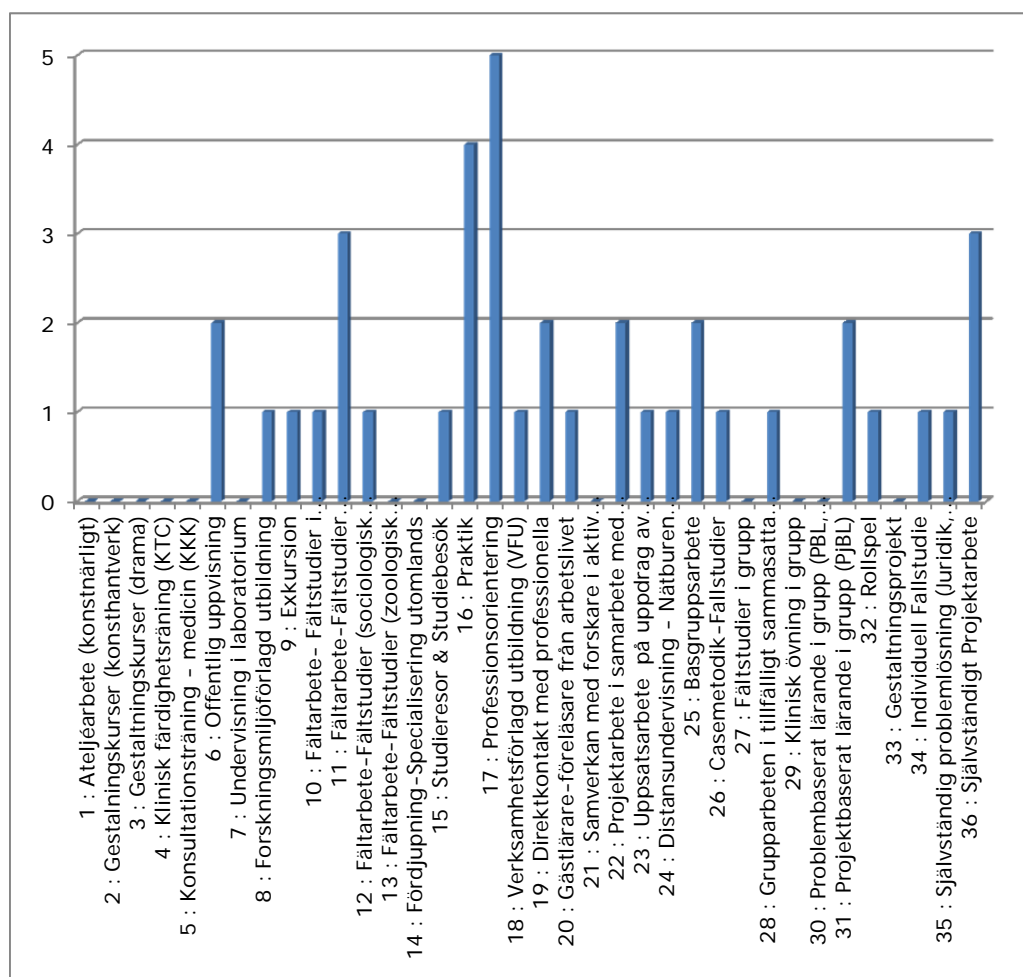

Figur 11. Alternativa undervisningsmetoder vid Handels

Utbildningsprogrammen på Handelshögskolans kännetecknas av AIL. Samtliga av Handelshögskolans 16 utbildningsprogram (100 %) är professionsorienterade, och innefattar studieresor och studiebesök, involverar gästlärare från arbetslivet, och innefattar projekt-

och uppsatsarbeten i samarbete med företag och organisationer. Problem-projekt-fallbaserade undervisningsformer förekommer, men inte i samma omfattning som AIL.

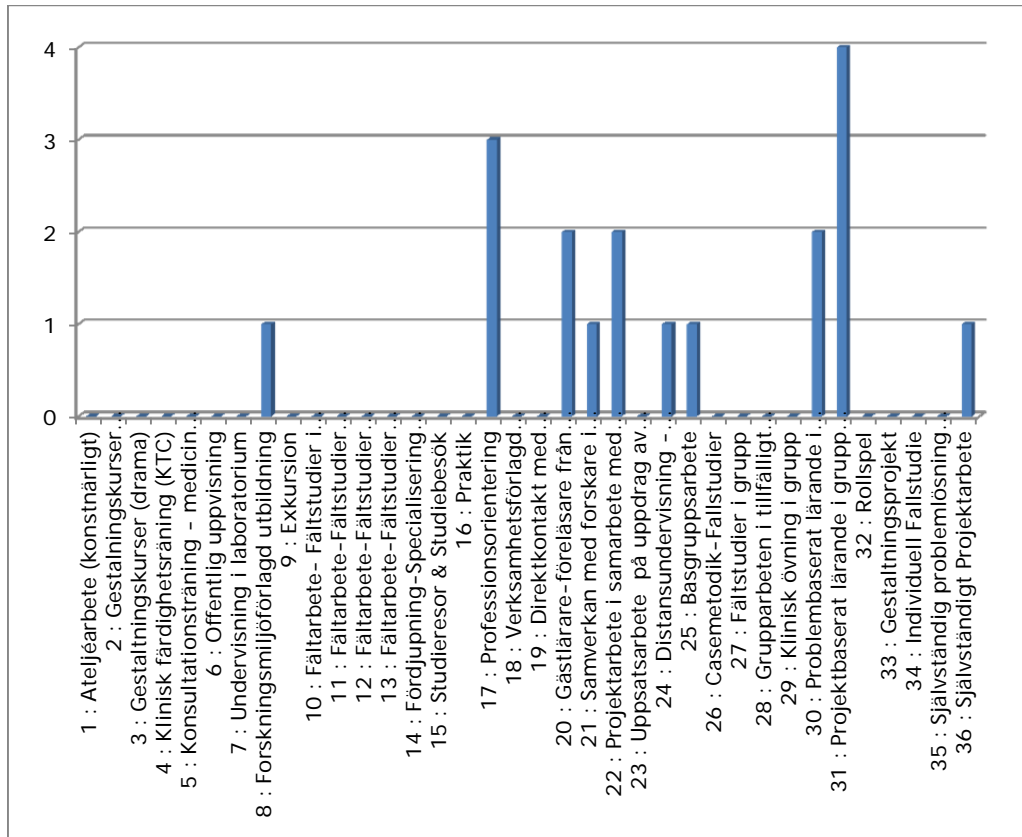
Alternativa undervisningsmetoder vid Humanistiska fakulteten

Figur 12. Alternativa undervisningsmetoder vid Humanistiska fakulteten

Även på humanistiska fakulteten är professionsorientering vanligast; dock bara för 5 av 15 program (33 %). I övrigt kännetecknas Humanistiska fakulteten av variation och mångfald i användningen av undervisningsformer: 22 av de totalt 36 former vi identifierat på Göteborgs universitet (61 %) förekommer på Humanistiska fakulteten.

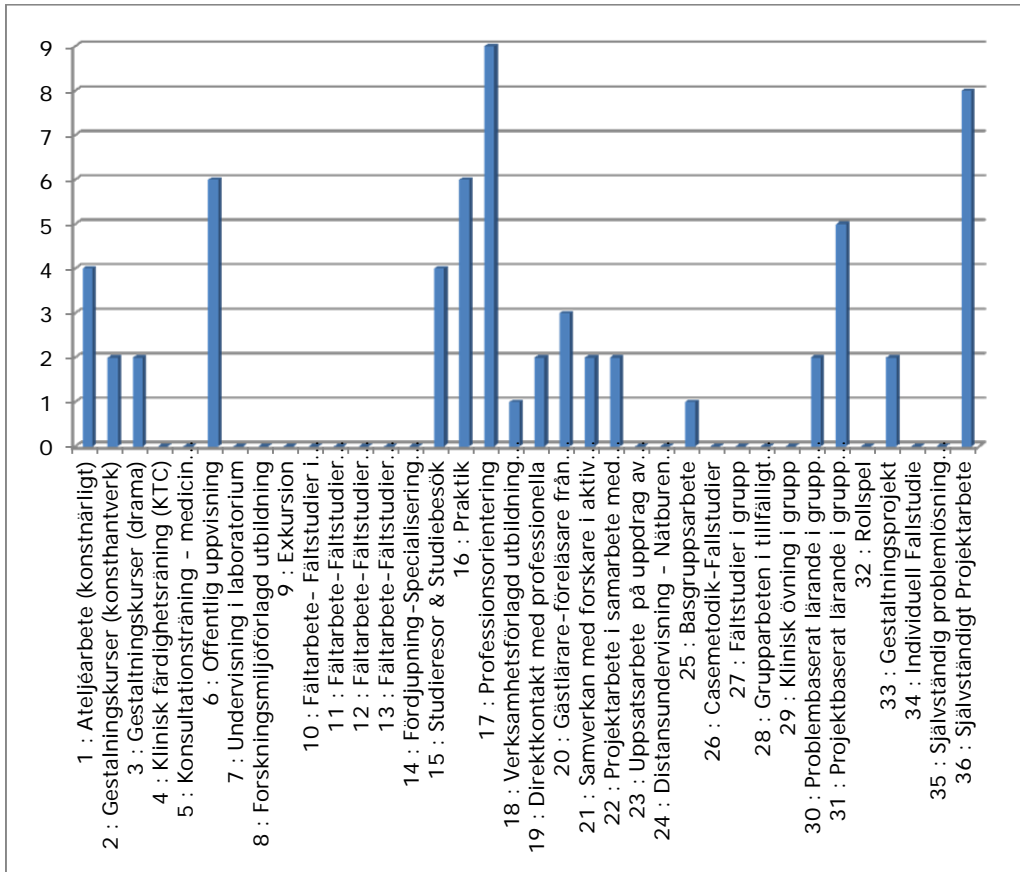
Alternativa undervisningsmetoder vid IT fakulteten

Figur 13. Alternativa undervisningsmetoder vid IT fakulteten

Av IT fakultetens åtta program använder hälften projektundervisning, och en fjärdedel problembaserat lärande. Tre av programmen är professionsorienterade, och gästföreläsningar förekommer: användningen av AIL är i övrigt jämförelsevis låg. IT fakulteten har lärosätets enda program helt baserad på distansundervisning.

Alternativa undervisningsmetoder vid Konstnärliga fakulteten

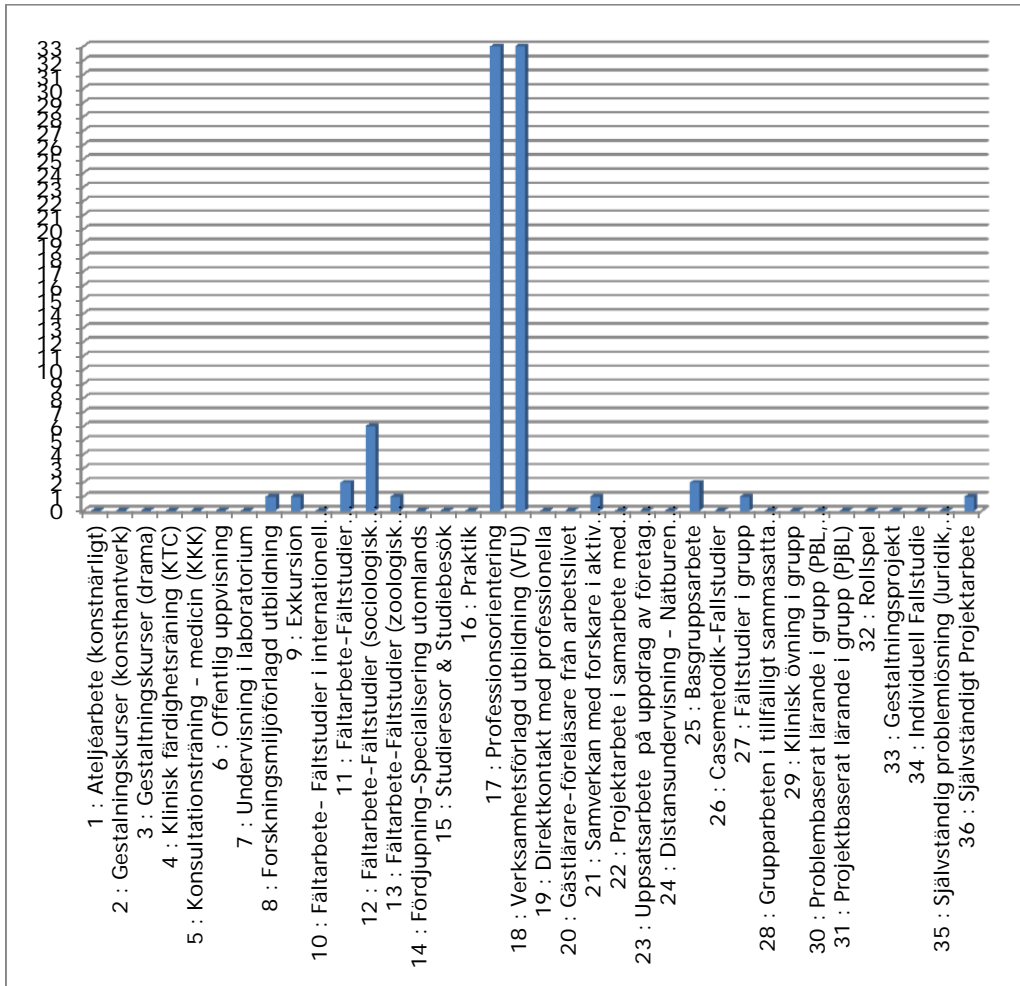

Figur 14. Alternativa undervisningsmetoder vid Konstnärliga fakulteten

Även på Konstnärliga fakulteten är professionsorientering vanlig: 9 av 31 (29 %) utbildningar har en framträdande yrkesinriktning. I vid bemärkelse är dock samtliga utbildningar professionsorienterade eftersom de är orienterade mot utövning av konst, konstthantverk, foto, musik, opera, eller teater. Andra former av AIL (studieresor, praktik, gästlärare) är också vanliga.

Självständiga undervisningsformer är vanliga, främst självständigt projektarbete och ateljéarbete; projektkurser förekommer på minst 5 program (16 %).

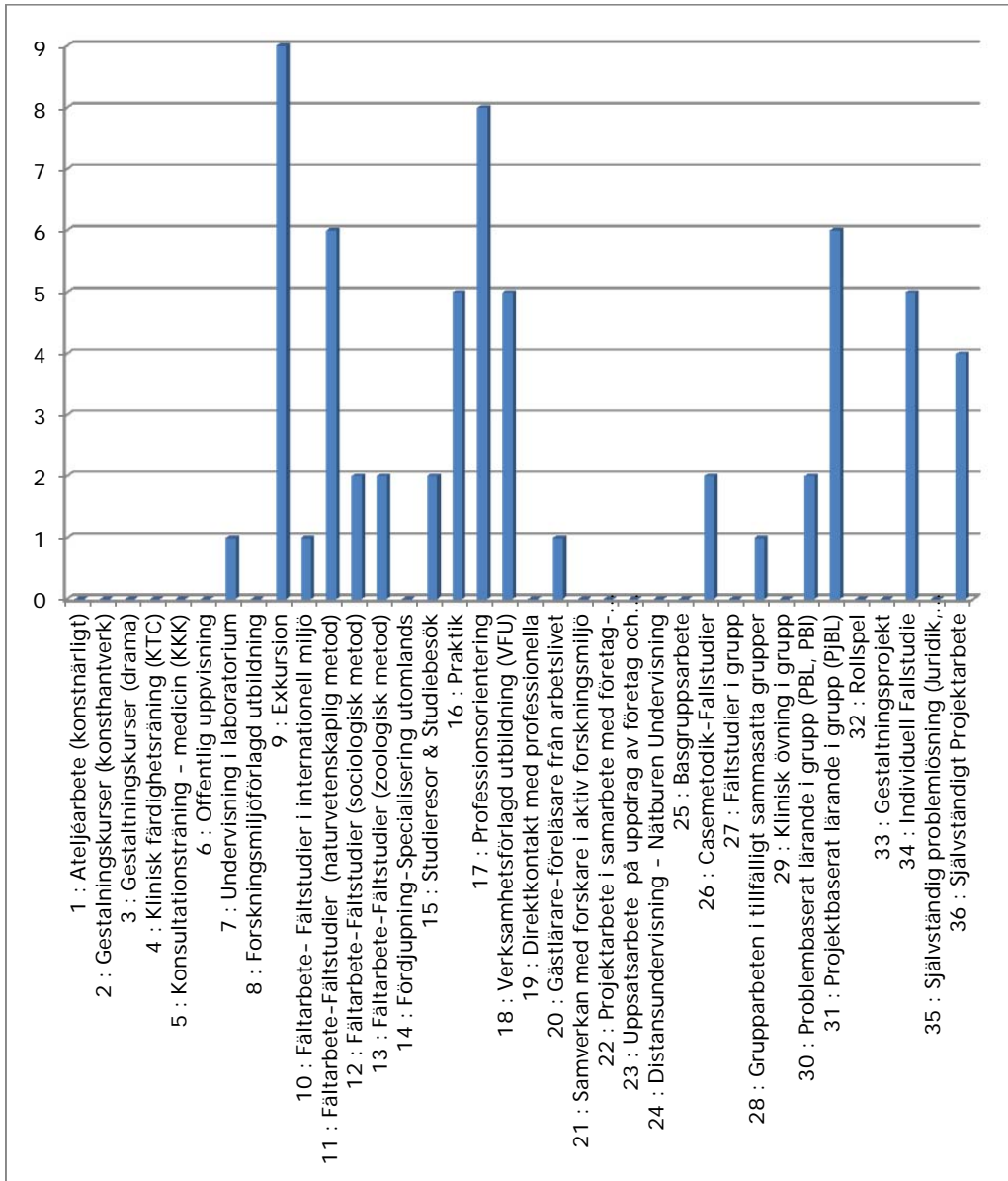
Alternativa undervisningsmetoder vid Lärarutbildningsnämnden

Figur 15. Alternativa undervisningsmetoder vid Lärarutbildningsnämnden

På lärarutbildningarna är samtliga program professionsorienterade och innefattar VFU. Fler former av AIL förekommer i mindre omfattnings. Problem-projekt-fallbaserad utbildning på lärarutbildningarna är nästintill obefintlig.

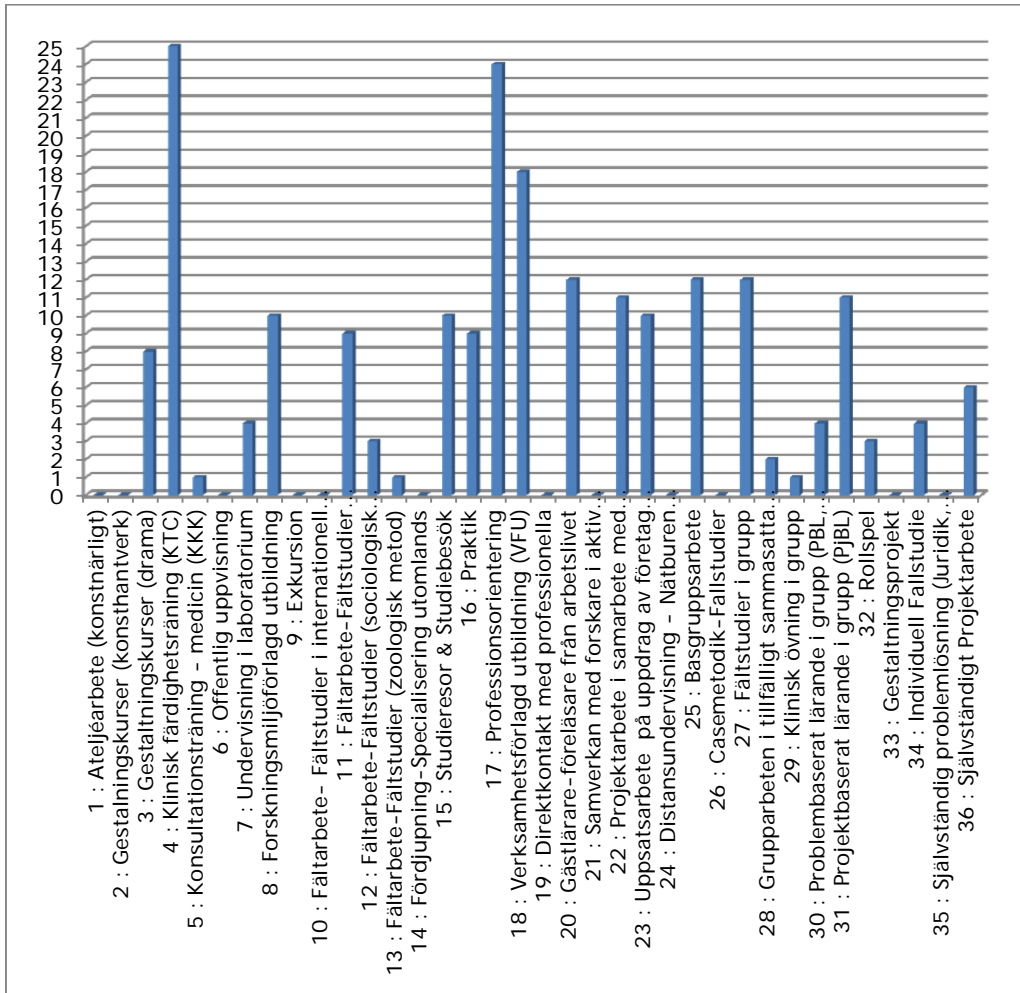
Alternativa undervisningsmetoder vid Naturvetenskapliga fakulteten

Figur 16. Alternativa undervisningsmetoder vid Naturvetenskapliga fakulteten

På Naturvetenskapliga fakultetens utbildningar är exkursioner, och fältarbeten är de vanligaste alternativa undervisningsformerna. Andra former av AIL, och problem-projekt-fall undervisning förekommer på flera program.

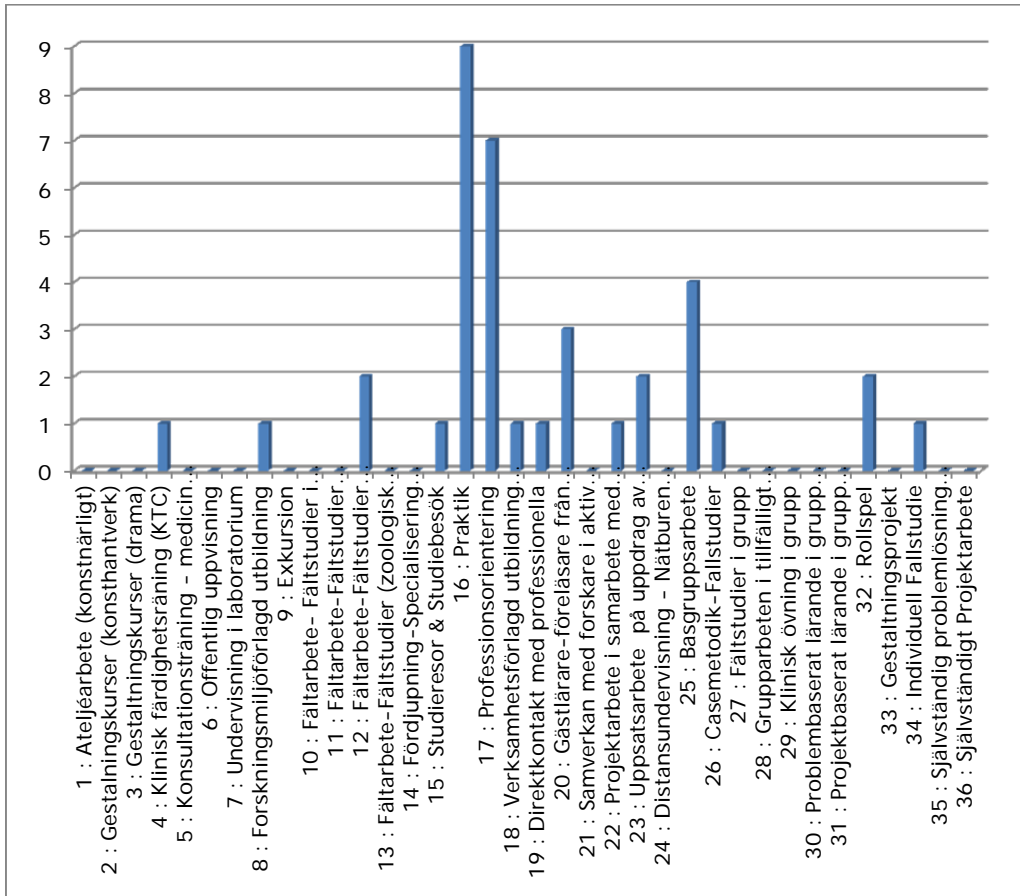
Alternativa undervisningsmetoder vid Sahlgrenska akademien

Figur 17. Alternativa undervisningsmetoder vid Sahlgrenska akademien

På samtliga av Sahlgrenskas 25 utbildningar förekommer klinisk träning, professionsorientering, och på många program också VFU (68 %). Problem-projekt-fall baserade undervisningsformer förekommer på 12 av 25 utbildningar (48 %).

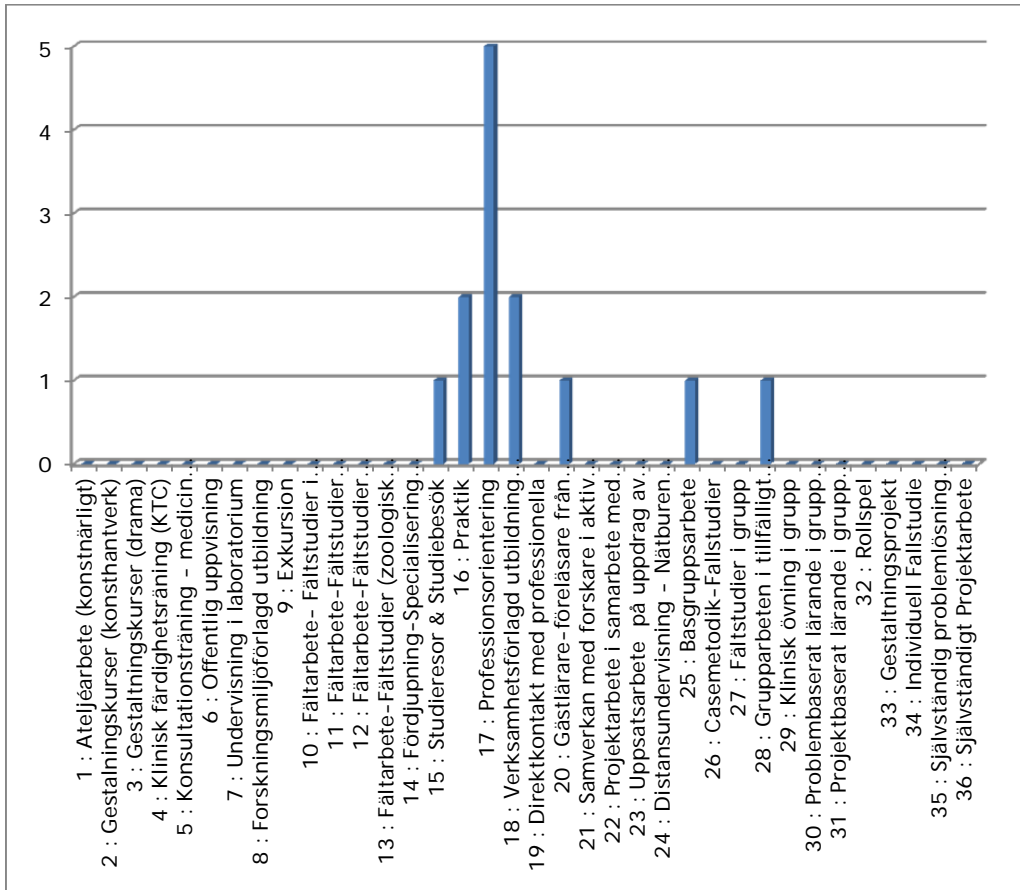
Alternativa undervisningsmetoder vid Samhällsvetenskapliga fakulteten

Figur 18. Alternativa undervisningsmetoder vid Samhällsvetenskapliga fakulteten

Många program på Samhällsvetenskapliga fakulteten har inslag av praktik: 9 av 26 program (35 %); professionsorientering är nästan lika vanlig, och fältarbete och VFU förekommer. Problem-projekt-fall baserade undervisningsformer är någorlunda vanliga. Enligt utsago vid validering är också grupparbeten i tillfälligt sammansatta grupper och studieresor och studiebesök vanliga, men underlag för var dessa förekommer saknas.

Alternativa undervisningsmetoder vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten

Figur 19. Alternativa undervisningsmetoder vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten

Även vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten dominerar professionsorienteringen det alternativa: 5 av 9 program (56 %). I övrigt förekommer flera AIL former (studieresor, VFU, praktik, gästlärare). Svagare former av gruppbaserad undervisning förekommer på minst ett program.

Kunskapsbas för undervisningsformer (KUF)

Den kunskapsbas som använts för statistik och analysarbetet är implementerad med verktygen NVIVO (QSR, 2001) och finns tillgänglig som digital resurs. För en introduktion till verktyget hänvisas till tillverkarens hemsida. Nedan beskrivs hur kunskapsbasen är organiserad, och dess tillgänglighet som digital resurs. Beskrivningarna förutsätter grundläggande kunskaper om kvalitativ dataanalys, se t.ex., Strauss och Corbins introduktion (Strauss & Corbin, 1998).

Kunskapsbasens organisering

Datakällorna

Name	Nodes	Re	Create	Created B	Modified
Samhällsvetenskapligt miljövetarprogram, 180 hp	8	10	2010-	LP	2010-10
Kostekonomprogrammet med inriktning mot ledarskap, 180hp	7	10	2010-	ZL	2011-05
Kostekonomprogrammet med inriktning mot ledarskap	2	2	2011-	ZL	2010-10
Kostekonomprogrammet och Restaurangmanager programmet	7	12	2010-	ZL	2011-05
Juristprogrammet, 270hp	10	15	2010-	ZL	2011-05
Handelshögskolans logisitkprogram, 180hp	12	22	2010-	ZL	2011-05
Handelshögskolans ekonomprogram - Analytiks inriktning 180-	11	17	2010-	ZL	2011-05

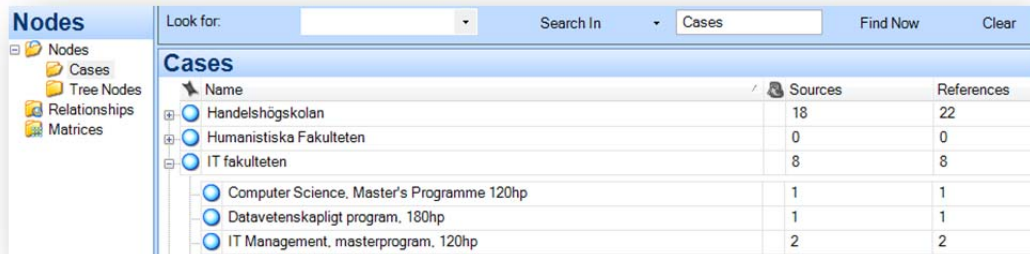
Samhällsvetenskapligt miljövetarprogram, 180 hp

Samhällsvetenskapligt miljövetarprogram vid Göteborgs universitet är unikt genom sin integration av samhälls- och miljövetenskap. Utbildningen ger en miljökompetens som spänner över flera vetenskapliga områden, en gedigen specialistkunskap och en förmåga att arbeta i nätverk och projektgrupper. Genom att läsa tillsammans med naturvetare får du en

Figur 20. Datakällornas organisering

Datakällorna är ordnade efter fakultet. För varje fakultet har vi texter från grundutbildningar, från masterutbildningar, och från valideringsintervjuer. Figur 20 visar (början) av en datakälla för grundutbildnings programmet Samhällsvetenskapligt miljöprogram. Ett program kan ha flera datakällor.

Utbildningsprogrammen

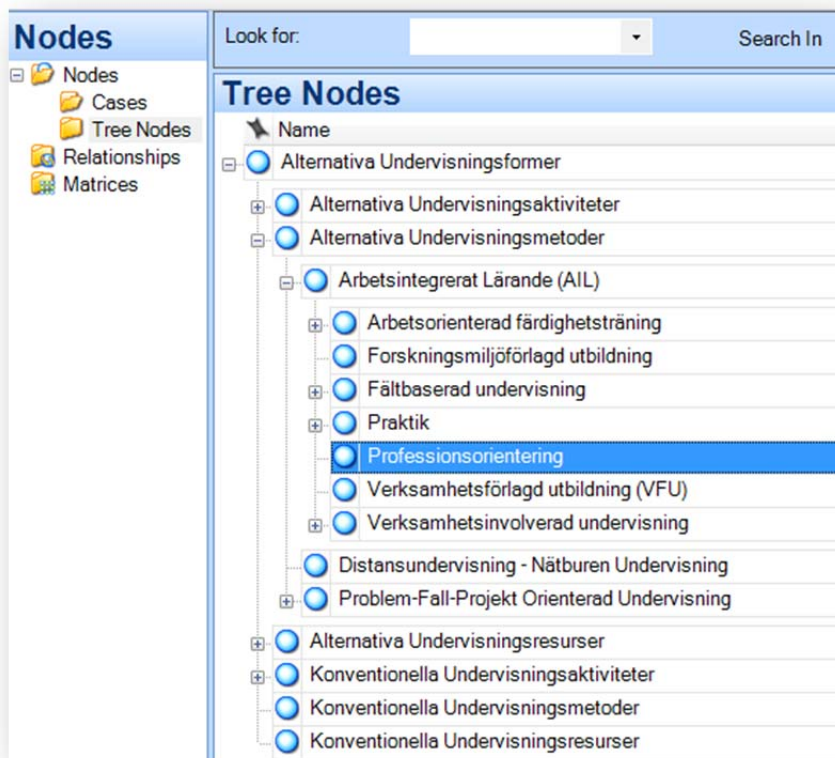

Name	Sources	References
Handelshögskolan	18	22
Humanistiska Fakulteten	0	0
IT fakulteten	8	8
Computer Science, Master's Programme 120hp	1	1
Datavetenskapligt program, 180hp	1	1
IT Management, masterprogram, 120hp	2	2

Figur 21. Representation av utbildningsprogram

Utbildningsprogrammet modelleras som en hierarki: noder är fakulteter, och löven utbildningsprogram. Till varje löv knyts en eller flera datakällor (eng. sources).

Undervisningsformstaxonomin

Figur 22. Taxonomin för undervisningsformerna i Nvivo

På motsvarande sätt är taxonomin för undervisningsformer organiserat som ett träd: i roten en huvudkategori (Alternativa undervisningsformer); sedan underkategorier av godtyckligt djup och bredd.

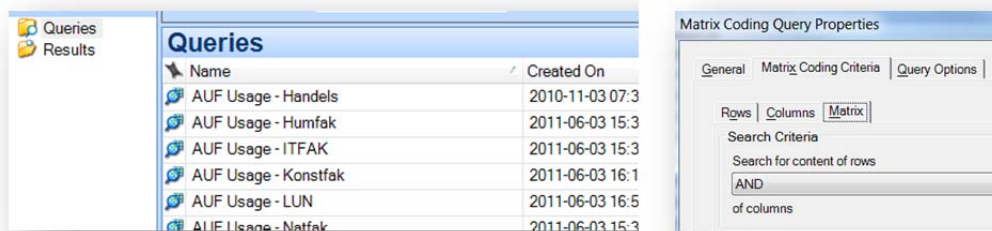
Kodningen

Figur 23. Kodning av datakällor

Samtliga datakällor är kodade med avseende på utbildningsprogram (jfr figur 21) och undervisningsformer (jfr figur 22). I figur 23 ser vi att hela utbildningsbeskrivningstexten är kodad med koden "Kostekonomprogrammet med inriktning mot ledarskap 180 hp" (den rosa linjen till höger om texten), och att textens första två rader (i gulbrunt) är kodade med "Professionsorientering" (den ljusblå linjen till höger om texten).

Sökfrågorna

Figur 24. Matrissökningar

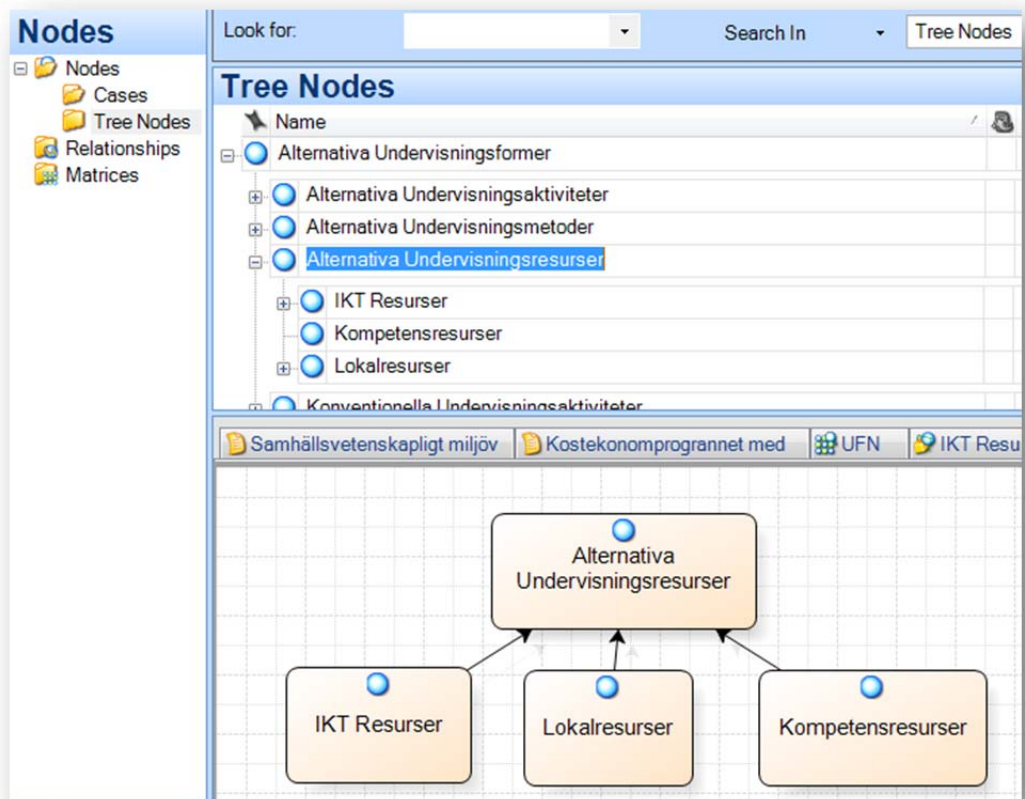
Matriser av det slag som ges i bilaga 3 skapas genom s.k. matrisfrågor. Sökningen på en sådan matrisfråga jämför automatiskt, för alla program P (på en fakultet), och alla undervisningsformer F, vilka textavsnitt som är kodade med både P och F. Vi har en fråga per fakultet. Varje sökning resulterat i en matris, av det slag som visas i figur 25 – Resultat av

en matrisfråga. Matriserna exporteras sedan till Excel-format för vidare bearbetning och statistikgenerering i Excel (som är rättfram, och som vi inte går in på i denna rapport.)

	A: Arbetsvetar...	B: Arbetsvete...	C: Idrottsvete...	D: Internation...
16: Praktik...	Yes	No	No	No
17: Profess...	No	Yes	Yes	No
18: Verksa...	No	No	No	No
19: Direkt...	No	No	No	No
20: Gästlär...	Yes	No	No	No
21: Samve...	No	No	No	No
22: Projekt...	No	No	No	No

Figur 25. Resultat av en matrisfråga

Grafiska modeller

Figur 26. Grafisk modellering

Grafiska modeller, av den typ som visas i avsnittet Taxonomi för alternativa undervisningsformer vid Göteborgs universitet ovan skapas genom urval av noder i kategoriträdet, och genom att påföra layout och former för dessa noder i en särskild modellredigeringsvy. (Layouten kan göras automatiskt eller manuellt.) Noderna behåller sin koppling till kate-

goriträdet, så att ändringar i ena vyn leder till automatisk uppdatering av den andra. Ändras strukturen i ena vyn, indikeras ändringen i den andra.

Kunskapsbasens tillgänglighet

Kunskapsbasens finns tillgänglig som digital resurs, tills vidare på förfrågan: Kontaktperson är Lars Pareto, lars.pareto@gu.se

Eget arbetet med kunskapsbasen förutsätter att dataanalysprogrammet *Nvivo* är installerat (se www.qsrinternational.com). Programmet är fritt tillgängligt för GU anställda, och kan laddas ned via universitetets licenswebb (se licenser.gu.se). För statistikgenerering behövs också MS Excel.

En lärosätsgemensam serverlösning, för kunskapsbasen är planerad. Serverlösningen kommer att förenkla parallellt arbete på kunskapsbasen, och minska risker för ändringskonflikter. Serverprogramvaran är för närvarande under utvärdering av PIL.

Vidareutvecklingen av kunskapsbasen leds, tills vidare, av Lars Pareto, IT fakulteten. Planen är att verksamheten på sikt tas över av PIL enheten.

Diskussion

Reflektioner

Göteborgs universitet är inte ett undervisnings elfenbenstorn, utan verkar i takt med i sin tid och uppvisar - vid närmare studier - stor pedagogisk variation och mångfald.

Mångfalden är dock inte alltid känd: många betraktar Göteborgs universitet som traditionstyngt, och undervisningen nästintill uteslutande bestående av salsundervisning - med den egna verksamheten som ett friskt undantag. Den bilden saknar legitimitet (även om salsundervisning är den vanligaste formen).

I en tid av ökad konkurrens mellan lärosäten känns det nästintill försumligt att tidsenliga och attraktiva undervisningsformer, redan implementerade och välfungerande, inte i högre omfattning lyfts fram på webben, och att de inte i högre grad ingår i universitetets självbild.

En möjlig orsak till rådande självbild är att kunskapen om vilka undervisningsformer som används på Göteborgs universitet - och dessa undervisningsformers värden - är starkt distribuerad, och svagt dokumenterad. Kunskapen finns främst hos enskilda lärare och är i bästa fall dokumenterad i kurs PM (som ofta inte är tillgängliga för andra än registrerade studenter). Utbildningsledare på alla nivåer (programledare, studierektorer, prefekter, och andra roller) har en god överblick över närliggande verksamheten på den egna institutionen, men sällan över en hel fakultet; utbildningsledarnas kunskaper är (vanligen) heller inte dokumenterade. Utbildningsledare på högre nivåer har, ibland, vaga uppfattningar om vad som används 2-3 nivåer ned.

Centraliserade ansatser, som denna studie, känns otillräckliga. Tiden för att skapa nätverk i, och för att sätta sig in i de olika organisationerna blir avsevärd; datavolymen gör att analysen lätt blir ytlig. En mer framkomlig väg är att involvera utbildningsledare i analysarbetet. Erfarenheter från detta är goda: i synnerhet på Humfak och Sahlgrenska engagerade sig utbildningsledarna i datainsamlings- och analysarbetet, identifierade undervisningsformer vi förbiset, och bedömde inte bara förekomst utan också omfattning. Vi tolkar detta som att ett nätverk av studievägledare, med rätt verktyg och en kort introduktion till dataanalys, skulle kunna teckna en betydligt mer artikulerad bild än den vi lägger fram i denna rapport -vilken är vad vi känner till idag.

Våra erfarenheter av ansatsen är i övrigt, goda. När väl data är insamlat är kodningsarbetet, och vidareutveckling av taxonomi rättframma aktiviteter. Det verktyg vi använt är flexibelt: det låser inte användaren vid, initiala teorier, utan ger utmärkt stöd för inkrementell utveckling av teorier under framväxt.

Framtida utvidgningar

Undersökningen är genomförd med en bredden-först strategi, där samtliga utbildningar på universitetet analyserats översiktligt, men där ingen utbildning analyserats på djupet. Genom att rekursivt tillämpa metoden på program-nivå, med enskilda kurser som analysobjekt, skulle en fullständigare bild fås. En bild med fler AUF:er, och fler kända förekomster av dessa.

Genom att kombinera studieadministrativ data (kring studentvolym och poängproduktion) med undersökningens resultat skulle ett bättre volymmått fås, och en mer precis bild av de faktiska förhållandena mellan användningen av AUF:er på fakulteterna och universitetet i stort.

Undervisningsformstaxonomi har skapats med en induktiv ansats, där kategorierna gradvist växt fram under analysarbetet. En jämförelse med befintliga taxonomier för alternativa undervisningsformer, och en omorganisering utifrån dessa, skulle göra taxonomi enklare att kommunicera och använda.

Tydligare definitioner av samtliga kategorier och konkreta litteraturreferenser för varje AUF, skulle ytterligare öka värdet på kunskapsbasen som ett medel för ökad variation av undervisningsformerna vid Göteborgs universitet.

Sammanfattning och slutsatser

Vi har, i denna studie, tagit oss an följande frågeställningar:

1. Vilka alternativa undervisningsformer (i vid bemärkelse) används på Göteborgs universitet?
2. Vilka utbildningsprogram använder dessa alternativa undervisningsformer?
3. Hur kan en gemensam kunskapsbas för alternativa undervisningsformer organiseras?

4. Hur kan kunskapsinsamling kring undervisningsformer på stora, decentraliserade universitet organiseras, utan väsentligt ökad administration?

Vi har besvarat frågorna 1-2 genom kvalitativ dataanalys av befintliga datakällor. Analysen har resulterat i en

- taxonomi för alternativa undervisningsformer vid Göteborgs universitet,
- statistik över användningen av alternativa undervisningsformer på universitetets utbildningsprogram.

Resultaten visar på tre huvudteman för alternativitet: *omvärldsorientering*, *problemorientering*, och *distansstudier*. Mest framträdande är omvärldsorienteringen: Göteborgs universitet är ett utåtriktat universitet, med en stor användning av AIL; vissa former av AIL har stor användning redan idag, men används inte i alla sammanhang där de vore relevanta. Bland de problemorienterade undervisningsformerna, finns en omfattande praxis, med förekomster på samtliga fakulteter. Formerna är dock minoritetsformer, förutom på en fakultet där den används på hälften av programmen. Flera professionsinriktade utbildningar skulle med fördel kunna öka användningen av problemorienterade undervisningsformer, för att ytterligare utveckla studenternas yrkesrelaterade metakognitiva förmågor. Distansundervisning är underanvänd på Göteborgs universitet. Nödvändiga teknologier finns implementerade - dessa resurser har en omfattande användning inom andra undervisningsformer - men den reella distansundervisningen inskränker sig till enstaka program och valfria kurser.

Vi har besvarat frågorna 3-4 genom aktionsforskning. Vi har, i tre iterationer, själva utvecklat en kunskapsbas, reflekterat över våra erfarenheter, och tagit med erfarenheterna in i nästa iteration. Vi har också hittat fungerande metoder för att involvera utbildningsledare i arbetet med att skapa en lägesbild.

Våra resultat är ett specifikt sätt att organisera informationen (se avsnittet kunskapsbas för undervisningsformer) och en rad informationsdisplayer (matriser och diagram) som visat sig effektiva i kommunikation med utbildningsansvariga kring användningen av alternativa undervisningsformer vid Göteborgs universitet.

Slutord

Vi vill tacka Bengt Petersson, verksamhetschef för PIL enheten, för förtroendet att få genomföra denna studie i PIL:s regi, för att ha tagit initiativet till att göra Nvivo tillgängligt för hela universitetet, och för att drivit arbetet med att få en serverlösning för Nvivo på plats.

Tack också till Peter Johansson, Irma Lindström, Kerstin Nilsson, Anna Nordling (med kollegor), Catharina Tillman, för engagemang och viktig input i valideringsarbetet.

Referenser

- Akkerman, S. F., & Bakker, A. (2011). Boundary Crossing and Boundary Objects. *Review of Educational Research, 81*(2).
- Blumenfeld, P., & et al. (1991). Motivation Projekt-Based Learning: Sustaining the Doing, Supporting the Learning. *Educational Psychologist, 26*(3 & 4).
- Leric, Z., & Pareto, L. (2011). *Utmaningar vid användning av alternativa undervisningsformer*. Göteborg: Göteborgs universitet, Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL).
- Lundin, J. e. (2010). *Enkät om IT-användning i högre utbildning*. Göteborg: Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL), Göteborgs universitet.
- Maley, A. (1987). *Role Play. Resource books for teachers*. Oxford: University Press.
- Milne, P. (2007). A Model for Work Integrated Learning: Optimizing Student Learning Outcomes. *WACE 6th Annual International Symposium. The quest for quality - Achieving, Assessing & Assuring Quality in Work Integrated Learning*. Charleston, South Carolina, USA.
- Pettersen, R. C. (2008). *Kvalitetslärande i högre utbildning*. Lund: Studentlitteratur.
- QSR. (2001). Nvivo. Software for Qualitative Research - from content analysis and evaluation to market analysis to market research.
- Saalman, E. (2008). *Vidareutveckling av undervisningsformer*. Göteborg: IT-universitetet vid Chalmers.
- Savery, J. (2006). Overview of Problem-based Learning: Definitions and Distinctions. *Interdisciplinary Journal of Problem-based Learning, 1*(1).
- Schön, D. (1987). *Education the Reflective Practitioner: Toward a New Design for Teaching and Learning in the Professions*. Jossey-Bass Inc. Publishers.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1998). *Basics of Qualitative Research Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. London: Sage Publications.
- Yardley-Matwiejczuk, K. (1997). *Role Play - Theory & Practice*. SAGE publications.

Bilaga 1. Analyserade program på grund- och avancerad nivå vid Göteborgs universitet

Program på grundnivå

A

Apotekarprogrammet, 300 hp

Arbetssterapeutprogrammet, 180 hp

Arbetsvetarprogrammet - programmet för analys och utvärdering av arbete och arbetsmarknad, 180 hp

Audionomprogrammet, 180 hp

B

Bebyggelseantikvariskt program, 180 hp

Biologi, kandidatprogram, 180 hp

Biomedicinska analytikerprogrammet, 180 hp

Bygghantverksprogrammet, 180 hp

D

Datavetenskapligt program, 180 hp

Datorstödd fysikalisk mätteknik, 120 hp

Dietistprogrammet, 240 hp

E

Europaprogrammet, 180 hp

F

Folkhälsovetenskapligt program med hälsoekonomi, 180 hp

Fysik, kandidatprogram, 180 hp

G

Geografi, kandidatprogram, 180 hp

Geovetenskap, kandidatprogram, 180 hp

H

Handelshögskolans ekonomprogram, 240 hp

Handelshögskolans logistikprogram, 180 hp

Hälsopromotionsprogrammet, 180 hp

J

Journalistprogrammet, 120 hp

Juristprogrammet, 270 hp

K

Kandidatprogrammet i Globala studier, 180 hp
Kandidatprogrammet i offentlig förvaltning, 180 hp
Kemi, kandidatprogram, 180 hp
Konservatorsprogrammet, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i design, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i Filmisk gestaltning - regi och produktion, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i fotografi, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i fri konst, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i keramikkonst, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musik, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musikal, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i möbeldesign med inriktning trä, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i opera, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i smyckekonst, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i teater, inriktning skådespeleri, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i Textil - Kläder - Formgivning, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i textilkonst, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram Järn och stål - offentlig gestaltning, 180 hp
Konstnärligt utbildningsprogram i litterär gestaltning, 120 hp
Kostekonomprogrammet med inriktning mot ledarskap, 180 hp
Kultur, kandidatprogram, 180 hp
Kulturarvsstudier, kandidatprogram, 180 hp

L

Landskapsvårdens hantverk, 180 hp
Logopedprogrammet, 240 hp
Läkarprogrammet, 330 hp
Läkemedelskemi, kandidatprogram, 180 hp
Läraprogrammet, 330 hp

M

Marina vetenskaper, kandidatprogram, 180 hp
Matematikprogrammet, 180 hp
Medie- och kommunikationsvetarprogrammet - PR, opinionsbildning & omvärld, 180 hp
Miljövetenskap med inriktning naturvetenskap, kandidatprogram, 180 hp
Molekylärbiologi, kandidatprogram, 180 hp

N

Naturvetenskap med inriktning mot vin, kandidatprogram, 180 hp
Naturvårdsbiologi/Ranger, kandidatprogram, 180 hp

P

Personalvetarprogrammet, 180 hp
Psykologprogrammet, 300 hp

R

Receptarieprogrammet/Farmaci, kandidatprogram, 180 hp
Religionsvetenskapligt program, kandidatprogram på grundnivå, 180 hp

Restaurangmanagerprogrammet, 180 hp
Röntgensjuksköterskeprogrammet, 180 hp

S

Samhällsvetenskapligt miljövetarprogram, 180 hp
Sjukgymnastprogrammet, 180 hp
Sjukhusfysikerprogrammet, 300 hp
Sjuksköterskeprogrammet, 180 hp
Socionomprogrammet, 210 hp
Software Engineering and Management, Bachelor´s Programme, 180 hp
Sports Coaching, 180 hp
Språkteknologiprogrammet i Göteborg, 180 hp
Statsvetarprogrammet, 180 hp
Systemvetenskap: IT, människa och organisation, kandidatprogram, 180 hp

T

Tandhygienistprogrammet, 180 hp
Tandläkarprogrammet, 300 hp
Tandteknikerprogrammet, 180 hp
Teologiskt program, kandidatprogram på grundnivå, 180 hp
Trädgårdens hantverk och design, 180 hp

Program på avancerad nivå

A

Arbetsvetenskap, magisterprogram, 60 hp
Arkeologisk praktik och teori, 120 hp
Atmospheric Science, Master Program, 120 hp

B

Barnmorskeprogrammet, 90 hp
Biologi, Masterprogram, 120 hp

C

Complex Adaptive Systems, Master Program, 120 hp
Computer Science, Master's Programme, 120 hp

D

Deutsche Gegenwartsliteratur: Rezeption, Vermittlung und Kontext, 120 hp

E

Ecotoxicology, Master Program, 120 hp

F

Fysisk oceanografi, masterprogram, 120 hp

G

Geografi, masterprogram, 120 hp
Geovetenskap, Masterprogram, 120 hp

I

Idrottsvetenskapliga programmet masterexamen, 120 hp
International Master Programme in Educational Research, 120 hp
IT Management, masterprogram, 120 hp

J

Journalistprogrammet, magisternivå, 60 hp

K

Kemi, masterprogram, 120 hp
Kommunikatörsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning, 120 hp
Konstnärligt magisterprogram i film med inriktning mot curator för film och video, 60 hp
Konstnärligt masterprogram i Design, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i filmisk gestaltning - regi och produktion, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i fotografi, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i fri konst, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i fri konst med inriktning mot digitala medier, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i konsthantverk, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i musik, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i musikedramatik, 120 hp

Konstnärligt masterprogram i teater, inriktning fördjupat skådespeleri, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i tillämpad konst och formgivning, 120 hp
Kulturarv och modernitet: materiellt och immateriellt under 1000 år, 120 hp

L

Lärande, kommunikation och informationsteknologi, 60 hp
Lärande, kommunikation och informationsteknologi, Magisterprogram, 60 hp
Lärande, kommunikation och informationsteknologi, masterprogram, 120 hp

M

Magister-/Masterprogram i svenska som andraspråk, 120 hp
Marina vetenskaper, masterprogram, 120 hp
Master's Programme in Social Work and Human Rights, 120 hp
Master in Communication, 60 hp
Master in Communication, 120 hp
Master of Science in Accounting, 120 hp
Master of Science in Economics, 120 hp
Master of Science in Finance, 120 hp
Master of Science in Innovation and Industrial Management, 120 hp
Master of Science in International Business and Trade, 120 hp
Master of Science in Knowledge-based Entrepreneurship, 120 hp
Master of Science in Logistics and Transport Management, 120 hp
Master of Science in Management, 120 hp
Master of Science in Marketing and Consumption, 120 hp
Masterprogram i folkhälsovetenskap med hälsoekonomi, 120 hp
Masterprogram i kulturvård, 120 hp
Masterprogram i missbruks- och beroendevetenskap med inriktning mot psykologi
respektive socialt arbete, 120 hp
Masterprogram i Mänskliga rättigheter, 120 hp
Masterprogram i pedagogik med inriktning mot lärande, kommunikation och
informationsteknologi, 120 hp
Masterprogram i psykologi med inriktning mot samhällspsykologi, 120 hp
Masterprogram i socialt arbete, 120 hp
Masterprogram i sociologi, med samhällsanalytisk inriktning, 120 hp
Masterprogram i utbildningsledarskap, 120 hp
Masterprogram i utbildningsvetenskap med inriktning mot barn och ungdom, 120 hp
Masterprogram med inriktning mot Business & Design, 120 hp
Master Programme in Business Creation and Entrepreneurship in Biomedicine, 120 hp
Master Programme in European Studies, 120 hp
Master Programme in Global Studies, 120 hp
Master Programme in International Administration and Global Governance, 120 hp
Master Programme in Strategic Human Resource Management and Labour
Relations, 120 hp
Masterprogrammet i Kriminologi, 120 hp
Masterprogrammet i Offentlig förvaltning, 120 hp
Masterprogrammet i Statsvetenskap, 120 hp
Matematiska vetenskaper, masterprogram, 120 hp
Miljö- och hälsoskydd, masterprogram, 120 hp
Miljövetenskap med naturvetenskaplig inriktning, masterprogram, 120 hp

Molekylärbiologi, masterprogram, 120 hp

N

Nordiskt masterprogram i pedagogik med inriktning mot aktionsforskning, 120 hp

O

Organisk kemi och läkemedelskemi, masterprogram, 120 hp

P

Physics, Master Program, 120 hp

Physics of Materials and Biological Systems, Master Program, 120 hp

Programmet för kompletterande utbildning för läkare med utländsk examen, 60 hp

Programmet för kompletterande utbildning för tandläkare med examen från länder utanför EU/EES/Schweiz, 60 hp

Psykoterapeutprogrammet, 90 hp

R

Religionsvetenskap, masterprogram, 120 hp

S

Software Engineering Master's Programme, 120 hp

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot anestesisjukvård, 60 hp

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktssköterska, 75 hp

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdomar, 60 hp

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot intensivvård, 60 hp

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot kirurgisk vård, 60 hp

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot onkologisk vård, 60 hp

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot operationssjukvård, 60 hp

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot psykiatrisk vård, 60 hp

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot vård av äldre, 60 hp

Speciallärarprogrammet, 90 hp

Specialpedagogiska programmet, 90 hp

Språkteknologi, masterprogram, 120 hp

Systembiologi, masterprogram, 120 hp

T

Teologiskt program, magister- och masterprogram på avancerad nivå, 120 hp

Ö

Översättarprogrammet, 120 hp

Bilaga 2. Analyserade program organiserade efter fakultet vid Göteborgs universitet

Handelshögskolans program

Handelshögskolans ekonomprogram - Analytisk inriktning 180-240 hp
Handelshögskolans logistikprogram, 180 hp
Juristprogrammet, 270 hp
Kostekonomprogrammet med inriktning mot ledarskap, 180 hp
Master of Science in Accounting, 120 hp
Master of Science in Economics, 120 hp
Master of Science in Finance, 120 hp
Master of Science in Innovation and Industrial Management, 120 hp
Master of Science in International Business and Trade, 120 hp
Master of Science in Knowledge, 120 hp
Master of Science in Logistics and Transport Management, 120 hp
Master of Science in Management, 120 hp
Master of Science in Marketing and Consumption, 120 hp
Masterprogram med inriktning mot Business, 120 hp
Restaurangmanagerprogrammet, 180 hp
Samhällsvetenskapligt miljövetarprogram, 180 hp

Humanistiska fakultetens program

Arkeologisk praktik och teori, 120 hp
Bebyggelseantikvariskt program, 180 hp
Deutsche Gegenwartsliteratur- Rezeption, Vermittlung, und Kontext, 120 hp
Kultur, kandidatprogram, 180 hp
Kulturarv och modernitet- materiellt och immateriellt under 1000 år, 120 hp
Kulturarvsstudier, kandidatprogram, 180 hp
Magister-Masterprogramm i svenska som andraspråk, 120 hp
Master in Communication, 120 hp
Master in Communication, 60 hp
Religionsvetenskap, masterprogram, 120 hp
Religionsvetenskapligt Program, kandidatprogram på grundnivå, 180 hp
Teologiskt program, kandidatprogram på grundnivå, 180 hp

IT fakultetens program

Computer Science, Master's Programme 120 hp
Datavetenskapligt program, 180 hp
IT Management, masterprogram, 120 hp
Lärande, kommunikation och informationsteknologi, 60 hp

Software Engineering and Management, Bachelor´s Programme, 180 hp
Software Engineering Master's Programme, 120 hp
Språkteknologiprogrammet i Göteborg, 180 hp
Systemvetenskap- IT, människa och organisation, kandidatprogram, 180 hp

Konstnärliga fakultetens program

Konstnärligt kandidatprogram i design, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i Filmisk gestaltning - regi och produktion, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i fotografi, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i fri konst, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i keramikkonst, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musik, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musik, improvisation inriktning, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musik, individuell studiegång, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musik, klassisk inriktning, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musik, komposition inriktning, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musik, kyrkomusik inriktning, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musik, världsmusik inriktning, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i musikal, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i möbeldesign med inriktning trä, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i opera, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i smyckekonst, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i teater, inriktning skådespeleri 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i Textil - Kläder - Formgivning, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram i textilkonst, 180 hp
Konstnärligt kandidatprogram Järn och stål - offentlig gestaltning, 180 hp
Konstnärligt masterprogram i Design, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i filmisk gestaltning, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i fotografi, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i fri konst med inriktning mot digitala medier, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i fri konst, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i konsthantverk, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i musik, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i musikdramatik, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i teater, 120 hp
Konstnärligt masterprogram i tillämpad konst och formgivning, 120 hp
Konstnärligt utbildningsprogram i litterär gestaltning, 120 hp

Lärarytbildningsnämndens program

Lärarytprogrammet, Barn och ungas uppväxtvillkor, lärande och utveckling, 210 hp
Lärarytprogrammet, Bild och visuell kultur, 330 hp
Lärarytprogrammet, Biologi, 270 hp

Läroprogrammet, Engelska, 270 hp
Läroprogrammet, Från ~Big Bang~ till nutid (fysik), 270 hp
Läroprogrammet, Geografi, 270 hp
Läroprogrammet, Hem- och konsumentkunskap, 270 hp
Läroprogrammet, Historia, 270 hp
Läroprogrammet, Idrott och hälsa, 270 hp
Läroprogrammet, Kemi, 270 hp
Läroprogrammet, Kultur och språk för tidigare åldrar, 210 hp
Läroprogrammet, Kulturellt meningsskapande genom musik, rytmik och drama, 210 hp
Läroprogrammet, Kunskap och fantasi, 210 hp
Läroprogrammet, Lärande, undervisning och IT, 270 hp
Läroprogrammet, Matematik och naturvetenskap för tidigare åldrar, 240 hp
Läroprogrammet, Matematik, 270 hp
Läroprogrammet, Mediekunskap, 270 hp
Läroprogrammet, Musik, 270 hp
Läroprogrammet, Människa, natur och samhälle för tidigare åldrar, 240 hp
Läroprogrammet, Natur och matematik i barnens värld, 210 hp
Läroprogrammet, Naturvetenskap för lärare, 270 hp
Läroprogrammet, Pedagogik, kommunikation och ledarskap, 270 hp
Läroprogrammet, Religionskunskap, 270 hp
Läroprogrammet, Samhällskunskap, 300 hp
Läroprogrammet, Samhällsorienterande ämnen för tidigare åldrar, 240 hp
Läroprogrammet, Samhällspedagogik, 270 hp
Läroprogrammet, Skapande verksamhet för tidigare åldrar, 210 hp
Läroprogrammet, Slöjd, 270 hp
Läroprogrammet, Spanska, 270 hp
Läroprogrammet, Svenska för tidigare åldrar, 240 hp
Läroprogrammet, Svenska som andraspråk, 270 hp
Läroprogrammet, Teknik och design, 270 hp
Läroprogrammet, Tyska, 270 hp

Naturvetenskapliga fakultetens program

Atmospheric Science, Master Program 120 hp
Bebyggelseantikvariskt program, 180 hp
Biologi, kandidatprogram, 180 hp
Biologi, Master Program 120 hp
Bygghantverksprogrammet, 180-180 hp
Complex Adaptive Systems, Master Program 120 hp
Datorstödd fysikalisk mätteknik, 120 hp
Ecotoxicology, Master Program 120 hp
Fysik, Kandidatprogram, 180 hp
Fysisk oceanografi, Master Program 120 hp

Geografi, kandidatprogram, 180 hp
Geografi, Master Program 120 hp
Geovetenskap, Master Program 120 hp
Geovetenskapliga programmet , kandidatprogram,180 hp
Kemi, Master Program 120 hp
Kemiprogrammet, kandidatprogram 180 hp
Konservatorsprogrammet, 180 hp
Landskapsvårdens Hantverk, 180 hp
Läkemedelskemiprogrammet, kandidatprogram, 180 hp
Marina vetenskaper kandidatprogram, Biologi, 180 hp
Marina vetenskaper kandidatprogram, geovetenskap och maringeologi 180 hp
Marina vetenskaper kandidatprogram, kemi 180 hp
Marina vetenskaper kandidatprogram,oceanografi, 180 hp
Marina vetenskaper, Master Program 120 hp
Master Programme in Business Creation and Entrepreneurship in Biomedicine, 120 hp
Masterprogram i kulturvård, Master Program 120 hp
Matematikprogrammet, 180 hp
Matematiska vetenskaper, Master Program 120 hp
Miljö och hälsoskydd, Master Program 120 hp
Miljövetenskap med inriktning naturvetenskap, kandidatprogram, 180 hp
Miljövetenskap med naturvetenskaplig inriktning, Master Program 120 hp
Molekylärbiologi, kandidatprogram, 180 hp
Molekylärbiologi, Master Program 120 hp
Naturvetenskap med inriktning mot vin, kandidatprogram, 180 hp
Naturvårdsbiologi-Ranger, kandidatprogram, 180 hp
Organisk kemi och läkemedelskemi, Master Program 120 hp
Physics of Materials and Biological Systems, Master Program 120 hp
Physics, Master Program 120 hp
Sjukhusfysikerprogrammet, 300 hp
Trädgårdens hantverk och design, 180 hp

Sahlgrenska akademins program

Apotekarprogrammet, 300 hp
Arbets terapeutprogrammet, 180 hp
Audionomprogrammet, 180 hp
Barnmorskeprogrammet, 90 hp
Biomedicinska Analytikerprogrammet, 180 hp
Dietistprogrammet, 240 hp
Folkhälsovetenskapligt program med hälsoekonomi, 180 hp
Hälsopromotionsprogrammet, 180 hp
Logopedprogrammet, 240 hp
Läkarprogrammet, 330 hp

Masterprogram i folkhälsovetenskap med hälsoekonomi, 120 hp
Programmet för kompletterande utbildning för läkare med utländsk examen, 60 hp
Receptarieprogrammet-Farmaci, kandidatprogram, 180 hp
Röntgensjuksköterskeprogrammet, 180 hp
Sjukgymnastprogrammet, 180 hp
Sjukhusfysikerprogrammet, 300 hp
Sjuksköterskeprogrammet, 180 hp
Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot anestesisjukvård, 60 hp
Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktssköterska, 60 hp
Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot hälso och sjukvård för barn och ungdomar, 60 hp
Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot intensivvård, 60 hp
Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot kirurgisk vård, 60 hp
Tandhygienistprogrammet, 180 hp
Tandläkarprogrammet, 300 hp
Tandteknikerprogrammet, 180 hp

Samhällsvetenskapliga fakultetens program

Europaprogrammet, 180 hp
Journalistprogrammet, 120 hp
Journalistprogrammet, magisternivå, 60 hp
Kandidatprogrammet i Globala studier, 180 hp
Kandidatprogrammet i offentlig förvaltning, 180 hp
Master in Social works and human rights, 120 hp
Master Programme in European Studies, 120 hp
Master Programme in Global Studies, 120 hp
Master Programme in International Administration and Global Governance, 120 hp
Masterprogram i missbruks och beroendevetenskap med inriktning mot psykologi respektive socialt arbetet, 120 hp
Masterprogram i Mänskliga rättigheter, 120 hp
Masterprogram i psykologi med inriktning mot samhällspsykologi, 120 hp
Masterprogram i socialt arbete, 120 hp
Masterprogram i sociologi, 120 hp
Masterprogrammet i Kriminologi, 120 hp
Masterprogrammet i Offentlig förvaltning, 120 hp
Masterprogrammet i Statsvetenskap, 120 hp
Master's Programme in Social Work and Human Rights , 120 hp
Medie- och kommunikationsvetarprogrammet - PR, opinionsbildning & omvärld, 180 hp
Medie- och kommunikationsvetenskap, 180 hp
Personalvetarprogrammet, 180 hp
Personalvetarprogrammet, 180 hp (2)
Psykologprogrammet, 300 hp

Psykologprogrammet, 300 hp (2)
Psykiaterprogrammet, 120 hp
Socionomprogrammet, 210 hp
Socionomprogrammet, 210 hp (2)
Statsvetarprogrammet, 180 hp
Statsvetarprogrammet, 180 hp

Utbildningsvetenskapliga fakultetens program

Arbetsvetarprogrammet-programmet för analys och utvärdering av arbete och arbetsmarknad, 180 hp
Arbetsvetenskap, magisterprogram, 60 hp
Idrottsvetenskapliga programmet masterexamen, 120 hp
International Master Programme in Educational Research, 120 hp
Masterprogram i pedagogik med inriktning mot lärande, kommunikation och informationsteknologi, 120 hp
Masterprogram i utbildningsledarskap, 120 hp
Masterprogram i utbildningsvetenskap med inriktning mot barn och ungdom, 120 hp
Nordiskt masterprogram i pedagogik med inriktning mot aktionsforskning, 120 hp
Sports Coaching, 180 hp

Program vid Humanistisk fakultet som använder alternativa undervisningsformer

	A : Arkeologisk praktik och teori, 120hp	B : Deutsche Gegenwartsliteratur- Rezeption, Verm	C : Fristående Kandidatexamen i Humaniora, 180 h	D : Kommunikatörsprogrammet med inriktning m o	E : Kultur, 180hp	F : Kulturarv och moderitet- materiellt och immat	G : Kulturavvrsstudierm 180hp	H : Master in Communication, 120hp	I : Master in Communication, 60hp	J : Master in Language Technology, 120 hp	K : Religionsvetenskap, masterprogram, 120hp	L : Religionsvetenskapligt Program, 180hp	M : Svenska som andraspråk, master,120hp	N : Teologiskt Program, 180hp	O : Översättarprogrammet, master, 120hp
1 : Ateljéarbete (konstnärligt)															
2 : Gestaltningskurser (konsthantverk)															
3 : Gestaltningskurser (drama)															
4 : Klinisk färdighetsräning (KTC)															
5 : Konsultationsträning - medicin (KKK)															
6 : Offentlig uppvisning			x		x										
7 : Undervisning i laboratorium															
8 : Forskningsmiljöförlagd utbildning			x												
9 : Exkursion			x												
10 : Fältarbete- Fältstudier i internationell miljö											x				
11 : Fältarbete-Fältstudier (naturvetenskaplig metod)	x		x			x									
12 : Fältarbete-Fältstudier (sociologisk metod)			x												
13 : Fältarbete-Fältstudier (zoologisk metod)															
14 : Fördjupning-Specialisering utomlands															
15 : Studieresor & Studiebesök			x												
16 : Praktik	x		x		x	x									
17 : Professionsorientering			x	x			x							x	x
18 : Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)			x												
19 : Direktkontakt med professionella			x	x											
20 : Gästlärare-föreläsare från arbetslivet			x												
21 : Samverkan med forskare i aktiv forskningsmiljö															
22 : Projektarbete i samarbete med företag-offentliga-privata		x	x												
23 : Uppsatsarbete på uppdrag av företag och organisationer			x												
24 : Distansundervisning - Nätburen Undervisning			x												
25 : Basgruppsarbete		x	x												
26 : Casemetodik-Fallstudier			x												
27 : Fältstudier i grupp															
28 : Grupparbeten i tillfälligt sammansatta grupper			x												
29 : Klinisk övning i grupp															
30 : Problembaserat lärande i grupp (PBL, PBI)															
31 : Projektbaserat lärande i grupp (PjBL)			x		x										
32 : Rollspel			x												
33 : Gestaltningsprojekt															
34 : Individuell Fallstudie			x												
35 : Självständig problemlösning (Juridik, Litteraturstudier)			x												
36 : Självständigt Projektarbete			x					x	x						

Program vid IT fakulteten som använder alternativa undervisningsformer

	A : Computer Science, Master's Programme, 120hp	B : Datavetenskapligt program, 180hp	C : IT Management, masterprogram, 120hp	D : Lärande, kommunikation och informationsteknik	E : Software Engineering and Management, Bachelor	F : Software Engineering Master's Programme, 120hp	G : Språkteknologiprogrammet i Göteborg, 180 hp	H : Systemvetenskap- IT, människa och organisation
1 : Ateljéarbete (konstnärligt)								
2 : Gestaltningskurser (konsthantverk)								
3 : Gestaltningskurser (drama)								
4 : Klinisk färdighetsträning (KTC)								
5 : Konsultationsträning - medicin (KKK)								
6 : Offentlig uppvisning								
7 : Undervisning i laboratorium								
8 : Forskningsmiljöförlagd utbildning								x
9 : Exkursion								
10 : Fältarbete- Fältstudier i internationell miljö								
11 : Fältarbete-Fältstudier (naturvetenskaplig metod)								
12 : Fältarbete-Fältstudier (sociologisk metod)								
13 : Fältarbete-Fältstudier (zoologisk metod)								
14 : Fördjupning-Specialisering utomlands								
15 : Studieresor & Studiebesök								
16 : Praktik								
17 : Professionsorientering			x		x	x		
18 : Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)								
19 : Direktkontakt med professionella								
20 : Gästlärare-föreläsare från arbetslivet			x		x			
21 : Samverkan med forskare i aktiv forskningsmiljö								x
22 : Projektarbete i samarbete med företag-offentliga-privata			x		x			
23 : Uppsatsarbete på uppdrag av företag och organisationer								
24 : Distansundervisning - Nätburen Undervisning				x				
25 : Basgruppsarbete				x				
26 : Casemetodik-Fallstudier								
27 : Fältstudier i grupp								
28 : Grupparbeten i tillfälligt sammansatta grupper								
29 : Klinisk övning i grupp								
30 : Problembaserat lärande i grupp (PBL, PBI)				x	x			
31 : Projektbaserat lärande i grupp (PjBL)		x			x	x		x
32 : Rollspel								
33 : Gestaltningsprojekt								
34 : Individuell Fallstudie								
35 : Självständig problemlösning (Juridik, Litteraturstudier)								
36 : Självständigt Projektarbete		x						

